

CONCEPTVERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE
HAARLEM OP WOENSDAG 29 JUNI 2016 OM 19.30 UUR

Wvd. voorzitter: de heer J.J. Visser
Griffier: mevrouw J. Spier
Wethouders: de heer J. Botter, mevrouw J. Langenacker, mevrouw C.Y. Sikkema,
burgemeester Schneiders, de heer M. Snoek en de heer J.K.N. van
Spijk

Aanwezig zijn 38 leden: de heer M. Aynan (PvdA), de heer A. Azannay (GroenLinks Haarlem), de heer J.M. Baaijens (Actiepartij), de heer R.H. Berkhout (GroenLinks Haarlem), de heer A.F. Bloem (SP), de heer J. Boer (VVD), de heer M.H. Brander (PvdA), mevrouw F.G. Cannegieter (D66), mevrouw A. Dekker (D66), de heer G.B. van Driel (CDA), de heer M. El Aichi (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer F.H. Garretsen (SP), de heer M. de Groot (D66), de heer B. Gün (GroenLinks Haarlem), de heer W. van Haga (VVD), de heer G. Hulster (Actiepartij), mevrouw M.D.A. Huysse (GroenLinks Haarlem), de heer R.G.J. de Jong (VVD), mevrouw J. van Ketel (SP), mevrouw S.K. Klazes (GroenLinks), mevrouw F. de Leeuw (Ouderenpartij Haarlem), de heer B. van Leeuwen (D66), mevrouw D. Leitner (D66), mevrouw D. van Loenen (PvdA), de heer D. Mohr (OFM), mevrouw S. Özogul (SP), de heer A.P.D. van den Raadt (Trots), mevrouw E. de Raadt (CDA), mevrouw A. Ramsodit (PvdA), de heer M.J.A.E. Rijssenbeek (D66), mevrouw M.C.M. Schopman (PvdA), mevrouw H.A. van der Smagt (VVD), de heer F.N.G. Smit (OPH), de heer P. Spijkerman (D66), mevrouw M.A. Sterenberg (VVD), de heer F.C. Visser (ChristenUnie) en mevrouw L.C. van Zetten (HartvoorHaarlem)

Afwezig:

1. VERVOLG KADERNOTA 2016
MEERJAREN-PERSPECTIEF GRONDEXPLOITATIES 2016-2020
FINANCIËLE VOORTGANGSRAPPORTAGE

De wvd. VOORZITTER: Dames en heren, welkom allemaal. Nu ook de burgemeester aanwezig is, gaan we beginnen. We beginnen vanavond met het van harte feliciteren van de heer Boer met zijn verjaardag vandaag. Ongetwijfeld namens u allen wensen we hem een gelukkig nieuw jaar. Dan beginnen we met de aftrap. De volgorde is als volgt: de heer Schneiders, wethouder Van Spijk, wethouder Botter, wethouder Snoek, wethouder Langenacker en wethouder Sikkema als laatste.

Eerste termijn college

Burgemeester SCHNEIDERS: Raadsleden, ik wil jullie namens het college heel hartelijk bedanken voor de verschillende bijdragen die in de eerste termijn zijn geleverd. Verschillende bijdragen dat is dubbel te vatten, want de bijdragen waren natuurlijk allemaal heel verschillend van aard. Dat is ook het mooie van zo'n gemeenteraad dat we hier een heel divers gezelschap bij elkaar hebben, een gezelschap dat niet alleen bestaat uit mannen en vrouwen maar ook nog eens uit mensen met heel verschillende politieke opvattingen, verschillende achtergronden, wonend in verschillende delen van de stad. Sommigen zijn rijk, anderen hebben weer wat minder te besteden. Sommigen houden van mannen, andere weer van vrouwen. Waar het in alle diversiteit om gaat is het feit dat wij hier natuurlijk allemaal zitten om het belang van onze stad Haarlem en van alle Haarlemmers te dienen. Dat doen we allemaal vanuit die verschillende opvattingen en meningen. De kunst van het besturen is dan natuurlijk om in die veelheid van opvattingen

en meningen besluiten te nemen die draagvlak vinden in de stad en die uiteindelijk hier in de gemeenteraad hun meerderheid weten te vinden. Terugkijkend op de afgelopen paar jaar is het een mooie prestatie van ons allen dat we een enorme bezuinigingsoperatie van 60 miljoen euro hebben weten door te voeren. En tegelijkertijd was er nog een andere grote opgave, namelijk het gunstig implementeren van de drie decentralisaties die heel behoorlijk zijn geland en waarbij natuurlijk nog het een en ander moet worden afgehecht. Tegelijkertijd is het ook gelukt om het nodige aan de reductie van de schuld te doen. Ondanks toch ingrijpende maatregelen is het gelukt om de kwaliteit van onze stad heel behoorlijk overeind te laten en dat is tegelijkertijd ook een groot compliment voor de veerkracht van allerlei partijen in de stad die ook het nodige hebben ingeleverd en gedaan om de tering naar de nering te zetten zonder daarbij de kwaliteit uit het oog te verliezen. We kunnen er trots op zijn dat Haarlem in de Atlas der Nederlandse gemeenten op een mooie vierde plaats staat. Stel nu dat de ambitieuze VVD ook nog in de coalitie had gezeten, dan hadden we misschien wel op plek 3 gestaan.

Natuurlijk is het niet de bedoeling ons nu te wentelen in zelfgenoegzaamheid. Altijd moet de ambitie er zijn om het nog beter te doen dan in het verleden en daarvoor hebben de verschillende fracties heel verschillende suggesties gedaan waarop straks door de verschillende portefeuillehouders zal worden ingegaan. Dat verbeteren moeten we ook wat relativeren als we onze stad spiegelen aan de situatie in de wereld. We zien en destabiliserend Europa en we zien een wereld die angstig is vanwege terreur van onder andere IS. Bloedige aanslagen recent in Parijs en in Brussel en gisteren een vreselijke aanslag in Turkije waar tientallen doden en honderden gewonden te betreuren zijn. Dat komt ongetwijfeld hard aan bij ons allemaal en in het bijzonder bij de Turkse gemeenschap in Haarlem die ik namens ons allen een hart onder de riem wil steken. Deze aanslagen en ook de enorme hoeveelheden vluchtelingen die huis en haard verlaten om aan het oorlogsgeweld te ontkomen en daarbij grote risico's nemen, doen ons beseffen wat een voorrecht het is om in een land en in een stad te wonen waar vrede en voorspoed heerst. Daar moeten we zuinig op zijn.

In de Kadernota schrijven we dat de ergste bezuinigingen nu achter de rug zijn en dat we daardoor weer wat armslag krijgen om ons te concentreren op de ontwikkeling van onze stad. Dat is goed nieuws met alle slag om de arm vanwege alle onzekerheid die er op dit moment nog in de economie is. Daarom zijn wij inmiddels begonnen met het debat over de toekomst van de stad en dat doen we samen met betrokken en geïnteresseerde burgers. Wij jagen het debat aan en het debat wordt nu in eerste instantie gevoerd door inwoners die zich bij een onderwerp betrokken voelen. Bijvoorbeeld over het wonen in Haarlem. Hoeveel kunnen we bouwen, voor wie, op welke locaties en hoe verhoudt Haarlem zich tot de regionale woningmarkt? Daar zal mevrouw Langenacker straks vast op ingaan. En hetzelfde soort vraag op het gebied van werken. We hebben een regionale arbeidsmarkt en wat is nu de positie van Haarlem daarin? Is het erg als veel mensen buiten de stad hun geld verdienen zolang ze hun geld maar in Haarlem uitgeven? En hoe kunnen Haarlemmers in de toekomst invloed uitoefenen op de besluiten die hier worden genomen? Gaan we over pakweg vier jaar de burgemeester rechtstreeks kiezen of blijft de representatieve democratie zoals we die nu kennen, in stand en steunt die in versterkte mate op betrokken burgers? We hopen kort na de zomer met een mooi overzicht aan vragen en dilemma's te komen die zijn opgehaald in de stad en waarin u als lokale volksvertegenwoordigers de koers kunt gaan bepalen.

Specifiek op mijn terrein vroeg de heer Garretsen nog wat ik van de Nationale Politie vind. Daarover kan ik vrij kort zijn. De invoering van de Nationale Politie is een mega-opgave die twee keer zo lang duurt als voorzien en die twee keer zoveel geld kost als destijds begroot. Het is er niet slechter op geworden, heb ik de indruk, maar ook niet beter. Ik heb respect voor de politiemensen die ondanks de voortdurende verbouwing van de winkel toch in staat zijn de verkoop te laten doorgaan.

Ten slotte nog dit. De VVD is op onverklaarbare wijze aan een exclusieve foto van het sobere maar geslaagde college-uitstapje gekomen. Op die foto staat oud-wethouder Jack van der Hoek aan het roer van mijn boot en de heer De Jong verbond daaraan de conclusie dat de heer Van der Hoek nog steeds de roerganger van B en W is. De heer Garretsen maakte heel veel complimenten onder andere aan wethouder Sikkema en wel dat je heel gezellig een biertje met haar kunt drinken. Welnu, ik kan u zeggen, dit college is zeer zeewaardig. Iedereen kan het roer overnemen, en met iedereen kun je tegelijkertijd ook heel gezellig een biertje drinken. We hebben er zin in en ik spreek ook maar even vast namens de volgende burgemeester om alles wat er straks in de Kadernota wordt besloten en vastgelegd met u en met de stad ten uitvoer te brengen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Nou ja, ik heb nog wel een vraag. U heeft natuurlijk een prachtverhaal over Haarlem en dat is ook uw rol, zeker als scheidend burgemeester om de zaak goed te verkopen, maar hoe verklaart u het dan dat vandaag in de krant te lezen staat dat Haarlem is afgewezen door die minigemeente Haarlemmerliede? Want nadat de bruidsschat was geïnspecteerd, was die blijkbaar niet voldoende voor het huwelijk. Verder heb ik gememoreerd dat onze wethouder in de buurgemeente zegt dat Haarlem Spaarnwoude-Oost niets te bieden heeft. Dat raakt natuurlijk een gevoelig punt want Haarlem-Oost willen wij natuurlijk wel graag bij Haarlem-West zien. Hoe kijkt u daar tegenaan?

Burgemeester SCHNEIDERS: Wij hebben afgesproken dat wethouder Snoek dat in zijn bijdrage zal meenemen. Dus u moet nog heel even geduld hebben.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dat vind ik een beetje flauw, want u houdt hier zo'n verhaal over alle burgers in de stad en dan kunt u hierop geen antwoord geven? Een debat is hier helemaal niks waard als we het doorschuiven naar een ander. U heeft als geen ander een mening gehad over de fusie met onze buurgemeente.

Burgemeester SCHNEIDERS: Ik begrijp u heel goed, mevrouw Van Zetten. U kent mijn opvattingen wel, want die heb ik ook wel eens in de krant geventileerd. Maar binnen B en W hebben we afgesproken dat de heer Snoek die hiervan nu de portefeuillehouder is, u straks antwoord zal geven.

De wnd. VOORZITTER: We gaan verder met de bijdrage van wethouder Van Spijk.

Wethouder VAN SPIJK: Dan van gezelligheid en een biertje naar het kasstroomplafond. Ik ga de verschillende politieke partijen langs en ik probeer de algemene thema's zoveel mogelijk in een keer mee te nemen bij de verschillende partijen. Als u niet gehoord bent, dan hoor ik dat graag aan het eind van mijn betoog.

Ik begin bij de VVD. U gaf aan dat het investeringsplafond wel goed werkt, maar het kasgeldplafond niet. Ik ben het met u eens dat het goed is om te bezien of het kasgeldplafond op de langere termijn goed is. Dat is inderdaad een vraag waarbij we moeten stilstaan. We investeren op dit moment minder dan we afschrijven. Dat hebben we even afgesproken. U weet ook, VVD, dat in de afgelopen periode de schuld is verdubbeld van 2009, 300 miljoen euro, naar 2015 met bijna 600 miljoen euro. Op dat moment moet je met elkaar goed nagaan wat voor maatregelen je neemt om weer op het goede spoor te komen en je schuldenpositie te verbeteren. In het coalitieakkoord Samen doen! is daarvoor een aantal maatregelen afgesproken en volgens mij zien we met elkaar dat in deze Kadernota de schuld naar beneden gaat en dat die maatregelen werken. Het is natuurlijk goed om te reflecteren en ik stel voor om volgend jaar om deze tijd bij de Kadernota nog eens even met elkaar te kijken naar hoe het nu gaat met dat kasgeldplafond en hoe we dat

na 2018 kunnen vormgeven. Het college blijft wel van mening, net als de meerderheid van de raad, dat het goed is om extra te blijven aflossen en daarmee door te gaan.

De heer DE JONG: Het was eigenlijk niet mijn bedoeling zo snel te interrumperen want ik heb de boodschap wel begrepen, we moeten u inderdaad niet kapot interrumperen. Wat ik niet begrijp is het volgende. De schuld daalt en dat is allemaal prima en het kasgeldplafond heeft daar voor een deel aan bijgedragen. U schrijft zelf ook dat de schuld eind vorig jaar 512 miljoen euro bedroeg – voor het grootste deel te danken aan investeringen die niet zijn doorgegaan. Dat vind ik nou niet echt een verdienste. Die uitgaven komen wel weer een keer. Wat ik niet snap, is dat we in deze Kadernota kaders stellen en dat u voor de zoveelste keer aangeeft in de p&c-documenten dat u zelf ook enorm twijfelt aan de houdbaarheid van de kasstroom, en waarom u dat nu weer een jaar opschuift terwijl u ziet dat er een hele investeringsprop zit te wachten na deze periode. Daarvoor bent u als wethouder Financiën aangesteld om ook voor de toekomst zorg te dragen. Waarom pas over een jaar zo'n kasstroomplafond evalueren en niet nu mid term?

Wethouder VAN SPIJK: We zien nu wat er gebeurt. In de Kadernota ziet u wederom weer wat voor stappen dat oplevert. Het is overigens niet zo dat die 512 miljoen euro aan het einde van het jaar te maken had met alleen maar achterblijvende investeringen. Het ging om een totaalpakket. Ik heb u in de Kadernota op bladzijde 71 aangegeven dat we bij de begroting nog eens verder gaan kijken naar de verschillende effecten die dat heeft op de schuldpositie. We hebben dit met elkaar afgesproken, maar ik ben het met u eens dat wij minder investeren dan we afschrijven. Daarvoor is bewust gekozen bij dit coalitieakkoord. Dan ga je daarmee aan de gang en dan zie je dat die schuld daalt, maar het is heel goed om met elkaar te kijken of dit op langere termijn niet anders moet. Een concreet voorstel zou zijn om te kijken of je die 2,5 miljoen euro niet uit het kasstroomplafond haalt, maar uit de exploitatie. Dan heb je een goede oplossing, maar moet je ook die ruimte hebben om de 2,5 miljoen euro uit de exploitatie te halen. Die zie ik niet in 2017 en daarom is het model dat er nu ligt in ieder geval een goed instrument om mee door te gaan.

De heer DE JONG: In de Kadernota schrijft u dat u in aanloop naar de begroting van 2017 zal bekijken in hoeverre het kasstroomplafond functioneert nu zegt u eigenlijk dat we het nog een half jaar uitstellen tot volgend jaar.

Wethouder VAN SPIJK: In de Kadernota heb ik aangegeven dat we om meerdere redenen de schuldpositie niet inzichtelijk hebben gemaakt. Ik heb daar verschillende redenen voor genoemd: grondexploitaties, Sociaal domein. Dus daarop kom ik bij u terug bij de begroting. U heeft er natuurlijk recht op dat goed te zien. Dat zullen we ook doen. Daarnaast stel ik voor naar aanleiding van uw opmerking in uw bijdrage om bij de Kadernota volgend jaar er goed naar te kijken of dat kasgeldplafond voor de langere termijn een goed instrument is.

De heer DE JONG: Kasstroomplafond. Waarom het mij gaat, is dat een wethouder Financiën vertrouwen moet wekken voor de toekomst. Aan dit instrument heeft u in de verschillende p&c-documenten al zo vaak getwijfeld dat de twijfel volgens mij ook in de raad is toegeslagen. En dan vind ik een jaar uitstel niet goed.

Wethouder VAN SPIJK: Ik denk dat u het met mij eens bent dat het van belang is dat we die schuldpositie in Haarlem terugbrengen en dat zijn wij nu aan het doen. Dat werkt. Of het voor de langere termijn een goede manier is, daarbij moeten we met elkaar gaan stilstaan. Ik denk dat het goed is dat volgend jaar te doen.

De heer DE JONG: Dan nog een vraag als het mag. Ziet u dan wel dat er een investeringsprop ontstaat na deze coalitieperiode?

Wethouder VAN SPIJK: Wij zijn een aantal maatregelen aan het nemen om die investeringsprop op te lossen. Daarvoor is extra capaciteit ingezet en daarvan zullen we de effecten met elkaar in de gaten moeten houden of we die inhaalslag ook maken. Het is natuurlijk zo dat wanneer u minder investeert dan u afschrijft, u dan op langere termijn een issue heeft. Natuurlijk. Maar dat weten we en dat is ook een bewuste keuze geweest die hier gemaakt is bij dit coalitieakkoord. Ik stel voor om aan het eind van deze coalitieperiode dat nog eens goed te evalueren en daarom stel ik voor dat bij de Kadernota te doen.

De heer VAN DRIEL: Ik hoorde wethouder nu toch enigszins verwarrende zaken noemen. Hij zegt dat er geen ruimte is in de exploitatie om schuld af te lossen, maar volgens mij lossen we per jaar 5 miljoen euro af: 2,5 miljoen euro uit de exploitatie en 2,5 miljoen euro uit het kasstroomplafond. Misschien kan de wethouder nog een keer duidelijk uitleggen wat hij nu bedoelt met de woorden dat we geen ruimte hebben om de exploitatieschuld af te lossen.

Wethouder VAN SPIJK: Als u in totaal 5 miljoen euro wilt aflossen bij de exploitatie, dan moeten we dus ruimte vinden in de exploitatie. Die ruimte zie ik nu niet. Dus is het zoals u het zegt: 2,5 miljoen euro uit de exploitatie en 2,5 miljoen euro uit het kasstroomplafond.

Mevrouw VAN ZETTEN: Er zijn natuurlijk afspraken gemaakt bij het coalitieakkoord, maar de wereld is ook wel veranderd. Is er niet aan gedacht dat u ook een herijking kunt doen van de afspraken? Dat is de vorige periode ook gebeurd, is daarover gesproken of vond u dat gewoon helemaal niet nodig?

Wethouder VAN SPIJK: Ja, het lijkt mij juist bijzonder goed om het te evalueren. Het is alleen wel zo dat wij dit systeem nu een jaar in operatie hebben. Mijn voorstel is om dat nog een jaar te doen en dan te bezien wat er voor 2018 aan aanvullende maatregelen kunnen worden genomen. Dit is niet iets wat we meteen vanaf de eerste dag na de verkiezingen hebben ingevoerd, maar het is wat we pas anderhalf jaar later effectief hebben operationaliseerd. Dus die evaluatiemomenten komen nog.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik heb het helemaal niet over een evaluatie, ik heb het over afspraken nog een keer bekijken. Bent u misschien volgend jaar bereid om met de coalitie te bekijken of sommige dingen misschien niet goed afgesproken zijn en bent u dan bereid dat anders te gaan doen?

De wnd. VOORZITTER: Volgens mij heeft de wethouder het een en ander toegezegd. Debat is hartstikke belangrijk, maar laten we er wel voor zorgen dat we niet in herhaling vallen. Ik kijk naar de heer Garretsen, dan de heer Van Driel en dan stel ik voor dat de wethouder zijn betoog vervolgt.

De heer GARRETSEN: Even heel kort. Ik kom door het antwoord op de vraag van de heer Van Driel in totale verwarring. Ik lees in het stuk dat de structurele exploitatieruimte -2% is. Hoe kunt u dan zeggen dat daar ruimte zit om af te lossen?

Wethouder VAN SPIJK: Dat heb ik niet gezegd.

De heer GARRETSEN: Dat heeft u niet gezegd? U heeft niet gezegd dat we via de exploitatie 2,5 miljoen euro kunnen besparen?

De heer VAN DRIEL: Volgens mij bent u ook niet helemaal scherp, voorzitter, want ik heb het idee dat mevrouw Van Zetten de coalitiepartijen moet aanspreken en niet de wethouder wanneer ze een opmerking maakt over het kasstroomplafond en de afspraken in het coalitieprogramma. Als ze het debat met mij of de andere collega's wil aangaan, welkom. Maar volgens mij moet u niet bij de wethouder zijn.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik hoor de wethouder zeggen dat hij tegen bepaalde problemen aan loopt en een evaluatie wil. Ik zeg dat hij ook had kunnen denken aan een herijking.

De heer VAN DRIEL: Het college heeft de vorige keer bij de begroting ook al voorgesteld het kasstroomplafond te verlaten en over vijf jaar uit te smeren. Wij hebben toen een amendement ingediend en we hebben dat teruggedraaid. Dus volgens mij is het standpunt van het college en/of het ambtelijk apparaat hierover duidelijk. Het ziet het liefst het kasstroomplafond verdwijnen. Volgens mij had de coalitie daarover een heel helder standpunt. Wij willen dat namelijk niet. We willen wel de schuld aflossen en dat doen we door middel van dat kasstroomplafond. Overigens in reactie op de heer De Jong: de stad staat niet op slot. Wat we doen is elk jaar 26,5 miljoen euro beschikbaar stellen voor investeringen. Alles wat niet is besteed in voorgaande jaren, schuift gewoon door. Dus uiteindelijk is er voldoende ruimte om te investeren.

De wnd. VOORZITTER: Wethouder, gaat u door met uw betoog.

Wethouder VAN SPIJK: Oké, ik ga door. D66, u gaf in uw bijdrage aan meer de burgers te willen betrekken bij de begroting. Dit is ook een wens van het college. We zijn bezig met de ontwikkeling van gebiedsbegrotingen en buurtbegrotingen. Door het inzichtelijk maken van financiën met wat in buurten speelt, vergroot je de betrokkenheid van burgers. In het Scheepmakerskwartier zijn we nu bezig met een pilot om te bekijken op welke manier we die vorm kunnen geven. D66, u gaf ook aan vanuit mijn ruimtelijkeontwikkelingsportefeuille evenals de PvdA dat we kritischer moeten kijken naar de ruimtelijke kwaliteit bij nieuwbouwprojecten nu de markt weer aantrekt. Het college onderstreept dit belang uiteraard ook waarbij we overigens opmerken dat door de kritisch functionerende adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit en onze stadsbouwmeester de lat in Haarlem sowieso al hoog ligt. Nu ik het toch over de stadsbouwmeester en de ruimtelijke kwaliteit heb, een of twee partijen hebben daarnaar gevraagd ...

De heer FRITZ: Ik heb het gevoel dat de wethouder naar een volgend onderwerp overgaat. Als u de inbreng van de collega's van D66 en van mij echt alleen beantwoordt met de woorden dat we een goed werkende ARK hebben, dan heeft u echt niet begrepen wat wij hebben bedoeld. We hebben gezien in de tijd dat de economische crisis er was en er nauwelijks woningbouw van de grond kwam, dat er flink is ingeleverd op zaken als betaalbaarheid, kwaliteit en ook op bereikbaarheid en parkeerplaatsen ondergronds. We kunnen het niet alleen aan de ARK overlaten om dat weer recht te trekken. Ik verwacht echt van u en van uw college dat u vanaf nu strenger bent en ervoor zorgt dat aan de kwaliteitseisen die wij als gemeente eerder hebben gesteld, wordt vastgehouden. Laten we dat alsjeblieft niet alleen aan de ARK overlaten.

Wethouder VAN SPIJK: Absoluut. Zeker weten. Daar wilde ik ook juist nog het een en ander over zeggen. Ik ben het met u eens. Het is namelijk een afweging waarbij wij als college en raad continu met elkaar kritisch moeten kijken hoe we daar mee omgaan. U noemde terecht het woord betaalbaarheid versus kwaliteit. Dat zal de afweging moeten zijn. De discussie die we de afgelopen tijd een aantal keren hebben gevoerd over de parkeergarages, daarbij kunnen we natuurlijk altijd eisen stellen aan de projectontwikkelaars. Maar tegelijkertijd is het zo dat het een stuk lastiger te realiseren is

wanneer je gratis maaiveldparkeren hebt in de omgeving dan wanneer je betaald parkeren in die omgeving hebt. Daar zullen wij continu de afweging moeten maken. Ruimtelijke kwaliteit versus betaalbaarheid. Dat is zeker in deze nieuwe tijd waarin er weer meer geld is, iets waarvoor we met elkaar een nieuwe vorm moeten vinden.

De heer FRITZ: Volgens mij zit in die laatste zin de kern. Er is weer meer geld. Ontwikkelaars maken weer meer winst. En dan kunt u ook weer strenger zijn. Dan moeten ontwikkelaars maar wat minder winst maken en goede, betaalbare projecten opleveren met parkeeroplossingen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik heb in mijn betoog al gememoreerd dat we bij de Aziëweg die kans hebben laten lopen, maar nu krijgen we de ontwikkeling bij de Gonnestraat bij het station. U heeft die plannen net allemaal besproken en daar wordt weer voorgesteld om half ondergronds te parkeren. En dat is ook een vraag aan de PvdA: gaan we daarin nu een nieuwe start maken en het parkeren helemaal ondergronds doen? Dat zou natuurlijk fantastisch zijn in de buurt van het station.

Wethouder VAN SPIJK: Dit is een voorbeeld van een afweging. Het is een klein bouwoppervlak en we zijn erin geslaagd daar de parkeervoorzieningen half onder de grond weg te werken zodat je ze van de buitenkant niet meer ziet. Op het moment dat wij zeggen dat we dit een wenselijke ontwikkeling vinden – en we zullen deze discussie overigens nog voeren want het voorstel is nog niet concreet hier geweest – dus op het moment dat we volledig ondergronds willen, dan zal de projectontwikkelaar zeggen dat het project omhoog moet of dat er geen sociale woningbouw kan komen. Dan moet er iets anders gebeuren. En die afweging zullen we met elkaar moeten maken. Maar het is zoals de PvdA zegt dat we meer eisen kunnen stellen nu de financiële situatie weer beter is.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dan wil ik nog wel meegeven dat elk project in Haarlem een klein project is omdat we heel erg weinig ruimte hebben. En wat is dan de vraag van de PvdA en D66 waard en wanneer kunnen we dan beginnen? Ik zou zeggen: boter bij de vis, te beginnen bij de Gonnestraat.

Wethouder VAN SPIJK: Daarover gaan we het nog hebben, over die Gonnestraat.

De wnd. VOORZITTER: Ik zie nog de heer Van Haga en de heer Berkhout en dan denk ik dat we dit punt kunnen afronden, want anders gaan we een commissievergadering houden, hoe belangrijk dit punt ook is.

De heer VAN HAGA: Heel belangrijk. Het is heel terecht dat de heer Fritz dit punt nu maakt want we hebben in de afgelopen jaren vrij weinig steun gehad van andere partijen voor het ondergronds parkeren. We hebben er herhaaldelijk op gewezen dat dat moest. Het lijkt wel of deze wethouder voor ontwikkelaars werkt, want het is helemaal niet zo dat er niet gewoon ondergronds ook geparkeerd kan worden wanneer er genoeg marge is en het is helemaal niet zo dat ze dan noodzakelijkerwijze hoger moeten bouwen. Nee, u moet gewoon bepalen, of wij moeten dat met z'n allen bepalen en u moet dat uitvoeren, dat er ondergronds geparkeerd kan worden. Ik stel verheugd vast dat er waarschijnlijk nu een meerderheid is in deze raad om dat af te dwingen. Dat leidt echt niet tot hogere gebouwen.

De heer BERKHOUT: Nog even over het punt dat mevrouw Van Zetten maakte over de Gonnestraat. Jammer dat mevrouw Van Zetten dat niet heeft gezegd in de commissievergadering toen dat werd besproken, want dan had ze kunnen zien dat er een totaalplaatje ligt. Idealiter ben je altijd voor ondergronds parkeren. Wat hier wordt gerealiseerd, is 30% sociale huurwoningen in het centrum. Het groen wordt behouden en er

komt zelfs meer groen bij. Parkeren is half verdiept en op eigen terrein en vormt geen belasting voor de openbare ruimte. Al die argumenten moet je in het totaalplaatje zien en daarover hoor ik u niet. Dat is echt een teleurstelling.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik heb GroenLinks helemaal niet gehoord over het goede idee om weer terug te gaan naar de eisen van voor 2006 om overal bij de projecten ondergronds parkeren te eisen. Er zijn natuurlijk altijd argumenten om iets niet te doen. Dat hebben we bij de Aziëweg ook gezien. Ik denk dat de wethouder het best wel voor elkaar kan krijgen als hij het echt zou willen.

De wnd. VOORZITTER: Ik stel voor dat de wethouder doorgaat met zijn betoog, want het onderwerp gaat ongetwijfeld terugkomen op commissieniveau.

Wethouder VAN SPIJK: Ik was bezig met het feit dat er inderdaad een voorstel naar u is gestuurd over de ARK en de stadsbouwmeester. Door tijdsgebrek is dat in overleg met de griffie naar het najaar doorgeschoven, maar dat stuk komt aan de orde. Ook het vlekkenplan waarover door een aantal van u is gesproken, zal na de zomer naar u toe komen. D66 had het ook over meer lobbyen bij grote projecten in MRA-verband. Dat onderstrepen wij.

De heer VAN DRIEL: De wethouder gaat even snel over het onderwerp stadsbouwmeester heen. Dat begrijp ik goed? Ik heb namelijk in mijn eerste termijn aangegeven dat wij het vreemd vinden dat er in een collegebesluit wordt verwezen naar een coalitieprogramma waarin zaken zouden staan die abusievelijk daarin terecht zijn gekomen. Ik had van de wethouder op dit punt een reactie verwacht. Misschien kunt u daarop reageren, op die zin in het coalitiebesluit.

Wethouder VAN SPIJK: Wij hebben net een heel voorstel aan u voorgelegd en laten we dat nu in het najaar met u bespreken. Dan kunnen we dat daarin meenemen. U heeft het nu over een collegebesluit. Dat is nu geen onderdeel van deze Kadernota. Ik stel voor het stuk in september te bespreken.

De heer VAN DRIEL: Daarin wil ik niet meegaan, want in dit collegebesluit wordt gerefereerd aan het coalitieprogramma. Nu is er voor de meerderheid in de raad een kader dat geldt voor al het beleid en dat is toch echt het coalitieprogramma. Het lijkt me toch echt wel op de agenda staan vandaag. Ik verwacht van de wethouder in ieder geval een antwoord op de vraag waarom er in dat besluit staat dat wij teksten abusievelijk in het coalitieprogramma hebben opgenomen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik sluit mij aan bij de vraag van de heer Van Driel. Ik heb het stuk ook gelezen en ook viel me de manier op waarop verder wordt gekort: de stadsbouwmeester. En dat is geheel tegen de afspraken in.

Wethouder VAN SPIJK: Ik zou het collegebesluit even opzoeken, voorzitter, en dan zal ik even kijken om welke zinsnede het gaat.

De heer FRITZ: Dan heb ik een suggestie. Wat ons betreft komt u gewoon met een voorstel dat wel voldoet aan het coalitieprogramma. Het huidige voorstel voldoet daaraan niet en dat weet het college denk ik heel goed. Ik zou me goed kunnen voorstellen wanneer we het toch in september behandelen dat het college gewoon met een nieuw voorstel komt dat wel voldoet aan het politiciprogramma.

Wethouder VAN SPIJK: Ik zal even kijken naar het collegebesluit en die desbetreffende zin. Daar kom ik straks nog even op terug.

Goed, ik was bij D66. We zijn van plan zowel in MRA-verband, provinciaal verband en G32-verband meer te gaan lobbyen en we zijn volop bezig met de door de raad aangenomen motie voor lobbyen, de motie van de heer Van den Raadt.

Dan de SP.

U ging in op de beoordeling financiële situatie. Ja, eens dat Haarlem hard moet werken aan het aflossen van de schulden. U verwees in uw bijdrage naar een indicatiestelling vanuit de jaarrekening. Bij de jaarrekening heeft de provincie voor het eerst aangegeven hoe zij tegen de nieuwe kengetallen aankijkt. Ze maakt daarbij gebruik van signaleringswaarden.

Uitdrukkelijk heeft de toezichthouder daarbij aangegeven dat er geen sprake is van een normering en dat altijd naar de financiële positie in het geheel moet worden gekeken en naar de onderlinge samenhang van de indicatoren. In die zin is er geen sprake van een rode kaart, zoals de SP dat noemt. De kleuren geven een indicatie van de mate van risico. Wat betreft de belastingcapaciteit en onderhoudssituatie is het helder dat Haarlem hierop nog niet positief scoort. Beide onderwerpen komen in de Kadernota aan de orde en duidelijk is dat er perspectief is op verbetering. Voor de schuldpositie hebben wij de afgelopen jaren de nettoschuldquote als indicator gebruikt en die ontwikkelt zich positief. Nieuw is de indicator solvabiliteitsratio. Deze is relatief laag in Haarlem, onder andere vanwege de vele investeringen die de afgelopen jaren zijn gepleegd.

De heer GARRETSSEN: Er zijn vijf indicatoren. Die zijn door het Rijk opgesteld en die heeft de provincie voor de gemeente Haarlem beoordeeld. Drie van de vijf indicatoren zijn rood. En of je het nu een rode kaart noemt of niet, ze zijn rood. Mijn vraag was of u een plan heeft om van dat de rood oranje of groen te maken. Zo ja, wanneer denkt u dat te kunnen bereiken?

Wethouder VAN SPIJK: Ik geef u net aan dat we bezig zijn met de indicator op onderhoud. We zijn natuurlijk bezig de schuldpositie te verbeteren. Dat is natuurlijk ook een belangrijk punt. Ook is het zo dat de meerjarenraming nu bij deze Kadernota in 2018 op nul uitkomt en daarmee komt die ook op groen. Dus er zijn verschillende ontwikkelingen in deze Kadernota die in ieder geval een positieve trend laten zien. Ik denk dat dat heel belangrijk is. Maar ik ben het met u eens, en dat is ook wat ik net zeg, dat we nog veel werk met elkaar te doen hebben om dat voor elkaar te krijgen.

De heer GARRETSSEN: Ik vraag het heel concreet: u heeft drie rode kaarten. Zo blijf ik het toch noemen. Dan gaat het om de solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte en de belastingcapaciteit. Mijn vraag was wanneer dat van u oranje mag worden. Heeft u daarvoor een plan? U geeft antwoord op andere indicatoren maar niet op die drie die negatief waren voor Haarlem.

Wethouder VAN SPIJK: Volgens mij doe ik dat wel, want ik zeg dus dat we met deze Kadernota in 2018 op nul uitkomen als het gaat om het sluitend krijgen van de begroting. Dan gaat die naar groen. Dat zeg ik net. Om op korte termijn de solvabiliteitsratio van kleur te doen veranderen – en dat heeft te maken met de grote hoeveelheid investeringen die we hier de afgelopen jaren hebben gedaan – is lastig. Niet alles zal volgend jaar op groen staan. Maar daarvoor zitten we hier met zijn allen bij elkaar om die positieve beweging in te zetten. En die positieve beweging zie je op een aantal terreinen, waaronder in de schuldenpositie.

De heer GARRETSSEN: Ik concludeer dat u zegt dat de structurele exploitatieruimte – u heeft het over een sluitende begroting – van -2% naar nul gaat of nog hoger. Over die indicator heb ik het. En dan begint u erover dat de begroting in evenwicht komt, maar ik heb het over de structurele exploitatieruimte.

Wethouder VAN SPIJK: Het sluitend krijgen van de begroting in 2018 is een belangrijke indicator en die zal, neem ik aan, bij de volgende beoordeling op groen komen te staan als we deze lijn voortzetten. Dat is wat ik nu zeg.

Dan had u het over de woonlasten. Die dalen in 2017 met enkele tientjes. Wij blijven ons inzetten op het verlagen van deze lasten. Ook de recent gemaakte benchmark van de afvalstoffen is een goed instrument om kritisch op de kosten te sturen. Maar het is altijd een afweging tussen voorzieningenniveau, wat je de burgers biedt en welke woonlasten er tegenover staan. Dat is natuurlijk een besluit dat met de gemeenteraad wordt genomen.

De heer GARRETSEN: U heeft nog een vraag van de SP niet beantwoord. U gaat investeringen inhalen, 5 miljoen euro en het jaar daarop 13 miljoen euro. De vraag van de SP was of u kunt garanderen dat het nu wel lukt om die achtergebleven investeringen waar te maken, om daadwerkelijk te investeren. Lukt dat niet, wordt dan het zogenaamde schuldkopje zoals de heer Juncker dat noemt, nog verder vooruitgeschoven zodat de schuld nog langer te hoog blijft?

Wethouder VAN SPIJK: Wij zijn volop bezig die achterstand in te halen. Wij hebben extra capaciteit ingehuurd. Dat weet u. We hebben in de begrotingsbehandeling voor de winter hierover ook gesproken. We zullen met elkaar resultaten moeten monitoren. Het is in ieder geval zo dat we met volle vaart vooruit zijn om de achterstand in te lopen. Dat is de inzet. Garanderen kan ik er niets, maar het is ieder geval een positieve inzet om daarin een verbetering te maken.

De PvdA had het over meer bouwen. Dit is overigens door meerdere partijen genoemd, waaronder de OPH.

De heer BAAIJENS: De wethouder vertelt net dat de woonlasten allemaal gelijk blijven en u had het over de afvalstoffenheffing. Wij hebben de motie ingediend om alleenstaanden – en dat zijn natuurlijk vooral jongeren en ouderen die eigenlijk heel weinig afval produceren – een tegemoetkoming te geven van 40%. En dat wordt nu teruggedraaid. U heeft het erover dat u de zwakken in de samenleving graag wilt helpen, maar in uw antwoord zegt u dat alleenwonenden een hoger tarief hebben omdat ze juist meer afval produceren. Dan wil ik wel van u weten hoe dat komt. Volgens mij is dat niet zo.

Wethouder VAN SPIJK: In uw motie legt u terecht uw zorgen neer voor de lasten die alleenwonenden hebben. In die benchmark hebben wij vooral gekeken naar de kostenkant. Waar liggen de kosten? Nu blijkt uit dit onderzoek dat alleenwonenden minder betalen dan gezinnen. Er is nu sprake van dat gezinnen betalen voor alleenstaanden.

De heer BAAIJENS: Een alleenstaande levert toch ook veel minder afval in? U pakt nu precies degenen die het het moeilijkst hebben. Onze kinderen die starten op de woningmarkt, moeten een hele hoge huur betalen, kunnen net rondkomen en die pakt u dan weer. En ook de ouderen met alleen een AOW-uitkering hebben daar gewoon moeite mee. Elke euro is er een. Dat vind ik het gewoon een slechte zaak van u dat u deze groep pakt.

Wethouder VAN SPIJK: Duidelijk. Wij stellen dus voor vanuit de kostenkant om dit gelijk te trekken. Het is aan u om daarin de afweging te maken. Het college meent wel die correctie te moeten aanbrengen en de kosten op deze manier te verdelen. Het is een inschatting geweest op basis van de kosten.

De heer VAN DRIEL: In reactie op de heer Baaijens. Als ik het antwoord van het college zie, betalen juist meerpersoonshuishoudens relatief gezien meer dan eenpersoonshuishoudens. Daarom krijgen eenpersoonshuishoudens die korting. Blijkbaar moet die korting nu wat minder worden. Die gaat van 40% naar 34%. Dat is dan toch fair? Waarom vindt u dat nu niet eerlijk?

De heer BAAIJENS: Het college zegt steeds dat de woonlasten gelijk blijven, maar precies de twee groepen die het al moeilijk hebben, krijgen het hierdoor extra voor hun kiezen. U kijkt alleen naar de kosten maar niet naar wat het probleem voor de mensen wordt.

De heer VAN DRIEL: Dan stelt u dus voor dat meerpersoonshuishoudens relatief meer gaan betalen. Dat is dan toch ook gewoon niet eerlijk? Het gaat er juist om het idee dat het kostendekkend is en dat iedereen, relatief gezien, evenveel betaalt. Ik begrijp gewoon niet waarom u dit per se doorschuift naar meerpersoonshuishoudens en dat die relatief meer moeten gaan betalen.

De heer BAAIJENS: Dat zijn gewoon de sterkste schouders.

De wnd. VOORZITTER: U gaat het vanavond niet met elkaar eens worden, vrees ik. Mijnheer Smit, u heeft een goede, aanvullende opmerking over dit onderwerp?

De heer SMIT: Het irriteert mij dat u twijfelt aan de kwaliteit van mijn opmerkingen. Laat ik mijn collega Baaijens steunen met de constatering dat kwetsbare groepen iets meer moeten betalen wanneer de korting 40% was en teruggaat naar 34%. Daarover moet de raad zich uitspreken. De heer Van Driel moet met mij meerekenen: als de korting 40% was en teruggaat naar 34%, dan gaat die groep in ieder geval 6% meer betalen.

De heer VAN DRIEL: Volgens mij begrijpt de heer Smit het gewoon niet. Als je de kosten verdeelt, dan moet of de ene groep meer betalen of de andere groep als het kostendekkend is. Je kunt niet zeggen dat je een groep pakt als die minder korting krijgt. Nee, want als je het zo laat dan pak je die andere groep. Dat is volstrekt helder.

De heer SMIT: Als je het 40%-40% had gelaten, had het voor de alleenstaanden niet uitgemaakt. Nu wordt het 34% en nu maakt het wel wat uit.

De heer BERKHOUT: Ter informatie. Dit heeft ook te maken met een verdeling en een toename van het aantal alleenstaanden in Haarlem, mijnheer Smit. Het is simpelweg een verdeling van alleenstaanden versus gezinnen in de stad. Die verdeling is veranderd en daarom verandert ook de heffing.

De heer SMIT: Vlijmscherpe opmerking van u. Alleen: van 40% naar 34%.

De wnd. VOORZITTER: Ik stel nu toch echt voor dat de wethouder zijn betoog vervolgt.

Wethouder VAN SPIJK: Ik had het over meer bouwen. De 127 woningen in 2015 zijn te weinig. Ik kan u verzekeren dat er wekelijks verschillende bouwprojecten over mijn tafel gaan. U weet dat het altijd veel tijd kost voordat er echt een paal in de grond wordt geslagen, maar de trend is echt omhoog. Dit jaar starten we nog met de Twister, het Scheepmakerskwartier, de Remise, Schipholweg, DSK, Entree Oost, maar ook voor 2018 worden al veel grote projecten voorbereid in Noord, Zuidwest en Schalkwijk.

De heer VISSER (ChristenUnie): Het is natuurlijk fantastisch dat er meer dingen op het bureau van de wethouder komen maar wat doet de wethouder er zelf aan om meer dingen op zijn bureau te krijgen? Gaat de wethouder actief gronden versneld op de markt brengen om er echt voor te zorgen dat er meer tempo komt in de bouw? Ik hoor de wethouder nu alleen maar projecten noemen die al jaren zijn vertraagd en natuurlijk ben ik blij als ze eindelijk worden gerealiseerd, maar we moeten ook nieuwe projecten hebben zoals de Amsterdamse Vaart. Wat gaat de wethouder doen? Gaat hij dat nu snel in de markt zetten?

Wethouder VAN SPIJK: Wij zijn heel actief bezig met het verkopen van onze gronden. We hebben een verkoopteam ingesteld dat heel actief de markt op gaat. Je merkt nu ook dat er heel veel interesse vanuit de markt is om in Haarlem te investeren. We zijn daarmee heel proactief bezig. Wat ik nu zeg, is dat er een bestemmingsplan moet worden goedgekeurd. Daar weet u alles van. Dan komt de inspraak etc. Dus op het moment dat wij een klant hebben voor een stuk grond, dan ben je gauw alweer twee jaar verder. Maar er zit nu echt vaart in en ik verwacht dat in 2017 en 2018 de bouwproductie echt veel hoger zal zijn dan die in 2015 was.

De heer VAN DEN RAADT: Bouwprojecten. Misschien komt de wethouder er nog op, maar misschien ook niet. We hebben natuurlijk een jaar en een week en één dag geleden de motie Toekomstwijken ingediend. De vraag was over het kopje op bladzijde 60, Vorming nieuwe bestemmingsreserve, of de miljoen die daar structureel beschikbaar is, ook kan worden gebruikt voor de toekomstwijk wanneer wij de locatie te horen krijgen. En over woonlasten in het algemeen heb ik nog de vraag – want u wilt alle stromen van geld en financiën duidelijk hebben – hoeveel nu precies een stathouder kost voor de gemeente Haarlem.

Wethouder VAN SPIJK: Ik heb het in de commissie volgens mij ook al een of twee keer toegezegd aan uw partijgenoot dat wij in overleg zijn waar we dit initiatief kunnen laten starten. Daar kom ik bij u op terug als we ook een concrete locatie hebben. Mevrouw Langenacker zal straks ingaan op de stathouders.

De heer VAN DEN RAADT: Nou ja, dat de toekomstwijk er in de toekomst aan zit te komen, dat stemde ons een jaar geleden al gelukkig. We hebben ook nog gevraagd of die structurele 1 miljoen euro ook nog deels voor dit project beschikbaar kan komen.

Wethouder VAN SPIJK: Op dit moment zijn wij aan het kijken waar dit kan. Misschien hebben we helemaal geen budget nodig omdat het op een plek kan die van een ander is en die dat heel goed idee vindt. Ik heb u in de commissie toegezegd dat we er onderzoek naar doen en of er budgettaire gevolgen aan zitten, dat is vers 2.

De heer MOHR: Het college geeft aan dat er tot 2020 behoefte is aan 4300 extra woningen. Op de korte termijn gaat u er 2000 realiseren. Hoeveel van die 4300 extra woningen gaat u in 2017 en in 2018 realiseren?

Wethouder VAN SPIJK: Ik kan dit niet zo uit mijn hoofd zeggen, maar ik kan nu wel toezeggen dat ik een inschatting kan maken en dat u daarop dan nog een reactie krijgt.

De heer VISSER (ChristenUnie): Bij nader inzien ben ik niet tevreden met het antwoord dat de wethouder net gaf op mijn vraag. De wethouder kwam met een heel procedureel antwoord dat het bestemmingsplan moest worden aangepast. Dat is precies mijn punt. Ik noemde de Amsterdamse Vaart. Die heeft nog steeds de bestemming verkeer. Gaat u nu

morgen beginnen met het aanpassen van het de bestemming Amsterdamse Vaart zodat daar zo snel mogelijk een ontwikkelaar aan de slag kan gaan? Gaat u dat doen?

Wethouder VAN SPIJK: Nee, dat ga ik niet doen maar we zijn wel met een heleboel andere projecten aan de gang. We zijn met allerlei projecten bezig, met De Koepel, het Slachthuis, EPG. Daarin zit al onze ambtelijke capaciteit. Wat ik u beloof, is dat de productie enorm omhooggaat met het scala van initiatieven dat er nu concreet ligt.

De heer VISSER (ChristenUnie): Met alle respect, dat zijn allemaal plannen die al meer dan vijf jaar spelen. Wij vragen om nieuwe plannen. Wij vragen om ambitie van dit college. Er zijn al schetsen van de Oostradiaal van tien jaar oud. Die kunnen worden omgezet in een bestemmingsplan. Als we dan nu starten, kan over een half jaar het ontwerpbestemmingsplan er liggen en als er over een half jaar een projectontwikkelaar op de streep staat, dan kunnen we aan de slag. Anders is die projectontwikkelaar straks naar een andere stad gegaan. Ik roep u gewoon op: actualiseer het bestemmingsplan en creëer kansen voor ontwikkelaars.

De heer MOHR: Nog een nabrander. Dank aan de wethouder dat hij antwoord gaat geven op mijn vraag. Zou de wethouder daar meteen bij kunnen betrekken hoeveel woningen hij gaat realiseren in De Egelantier?

De heer VAN DEN RAADT: Dit gaat over woningbouwprojecten en dat soort zaken. De zusterflat in de Boerhaavewijk schijnt niet door te gaan voor de opvang van statushouders en nieuwe Haarlemmers. Klopt het dat dat project niet doorgaat en wat gaat de wethouder dan als alternatief bieden?

Wethouder VAN SPIJK: Wij zullen in gesprek gaan met de eigenaren om te kijken op welke manier we daaraan vorm kunnen geven. Het is ook voor ons nieuwe informatie en daarmee zullen we aan de gang gaan. Ik zal de vraag van de heer Mohr proberen te beantwoorden. Ik zal ernaar kijken of ik iets over De Egelantier kan zeggen. Dan wil ik doorgaan met participatie. Een heleboel partijen hebben het daarover gehad: de ChristenUnie, Trots, PvdA, D66, GroenLinks en de Actiepartij. Samen doen! is het motto van dit college. Een aantal moties van ChristenUnie, Trots, PvdA, D66, GroenLinks en de Actiepartij gaan ook specifiek over dit onderwerp. En er wordt heel veel gedaan. Wellicht niet allemaal even zichtbaar, maar een korte greep uit de initiatieven die het afgelopen jaar van start konden gaan: de Haarlemmer kweektuin, de Dakkas, Haarlems Hout, de buurtcamping, allemaal initiatieven die nu spelen. En het mooie is dat niet in alle gevallen de gemeente de trekker is, maar dat we veel meer in de rol van de facilitator groeien. Dat is een omslag in het denken. Ook met de nieuwe bestuursstijl zijn we er op verschillende manieren hard mee bezig zoals de burgemeester ook aangaf. We komen in ieder geval tegemoet aan de wens een gelijk speelveld te creëren voor wijkraden en bewonersinitiatieven. Daarin heeft het college de afgelopen periode een aantal slagen gemaakt in goed overleg met verschillende partijen. In het najaar zullen we daar met een voorstel komen. Ook zijn we bezig met het ontwikkelen van een digitaal platform ten behoeve van al die bewonersinitiatieven zodat ze ook met elkaar en met ons eenvoudig kunnen communiceren. Ook dat zult u binnenkort zien. Zoals u dat ook ziet bij de Toekomstvisie 2040. Daar zie je enorm veel energie vanuit de stad om op verschillende terreinen verder te werken aan de participatie. De ChristenUnie had veel aandacht voor de dienstverlening. Digitaal waar het kan, persoonlijk waar het hoort, maatwerk waar het moet. Op dit punt zijn we met verschillende initiatieven bezig. Een van de punten die een week of acht geleden is ingevoerd, is de nieuwe KCC, het nieuwe contactcentrum van de gemeente waar we proberen 80% van de telefoontjes al bij

de eerste telefoniste op te pakken en dan verder de organisatie in te geleiden. Dat zijn dingen waarmee we komend jaar verder zullen gaan.

Mevrouw HUYSSSE: De wethouder ging heel snel over naar de bewonersinitiatieven en de activiteiten en de centrale website, begrijp ik even. Wij hadden nog de vraag gesteld of er ook gewoon een fysieke centrale plek kon zijn voor dat soort changemakers zoals ze dat tegenwoordig noemen om bij elkaar te kunnen komen en regelmatig te kunnen afspreken. Heeft de wethouder daarnaar ook gekeken in plaats van alleen de digitale platforms?

Wethouder VAN SPIJK: Op verschillende manieren zijn we daarmee natuurlijk bezig, maar een fysieke plek waar men bij elkaar kan komen, daar leggen we nu niet de prioriteit. We zijn wel bezig met bijvoorbeeld dat bestuur op maat om voor alle initiatieven een versnelde procedure in te zetten waarbij we dat eenvoudig door de organisatie halen. We zijn op dit moment allerlei dingen aan het doen maar het is niet zo dat we daarvoor een fysieke ruimte op het oog hebben. En het is natuurlijk zo dat allerlei initiatieven allemaal ruimtes hebben. In buurtcentra zijn allerlei initiatieven die bij elkaar komen.

Mevrouw HUYSSSE: De vraag was en zelfs de suggestie was – en ik begrijp dat er een afdeling bij de Zijlpoort leegstaat en ook bij de Bakenessergracht een aantal plekken leeg is – of daar als een soort pilot dit soort mensen bij elkaar kan komen om met elkaar te praten over hun initiatieven en fysiek met elkaar in gesprek kunnen gaan. Dat was de vraag.

Wethouder VAN SPIJK: Dat klopt, een aantal plekken is leeg. Maar dat zijn we niet aan het doen, nee. We zijn nu vooral bezig dat digitale platform te ontwikkelen. Dat betekent natuurlijk niet dat je via een digitaal platform niet met elkaar kunt afspreken op een fysieke plek. Er zijn allerlei plaatsen in de stad waar dat zou kunnen maar dat is niet wat wij nu aan het doen zijn.

De heer FRITZ: Onze fractie is erg blij met het digitale platform. Complimenten daarvoor. Wij hebben een motie ingediend voor het versnellen van de initiatieven waarbij we vragen 1 fte vrij te maken voor dat versnellen. Daarop antwoordt uw college dat het de inzet van extra formatie in de vorm van een versneller niet nodig acht. Dat kan. Dat kunt u vinden. Maar wat schetst onze verbazing? Wij zien motie 37 van Trots en daar lezen wij het antwoord van het college: Het college komt hiervoor bij de begroting met een voorstel om aansluitend bij de huidige organisatie en het versterken van het reeds ingezette project Bestuur op maat formatie vrij te maken. En dan, om het extra ingewikkeld te maken, zie ik ook motie 33. Maar dat is nu net de motie waarbij u zegt dat u dat niet van plan bent. Nu heb ik een verzoek aan u. Zouden wij misschien het antwoord op motie 37 ook bij motie 33 mogen krijgen?

Wethouder VAN SPIJK: Ik moet hierop even terugkomen in de tweede termijn.

De heer FRITZ: Wij zouden het zeer op prijs stellen als het antwoord op motie 37 ook bij motie 33 komt.

De heer VISSER (ChristenUnie): De wethouder begon net over mijn motie over de servicegerichte gemeente. Inderdaad, er gebeurt al heel wat als het gaat om klantencontacten etc. Het valt mij op dat de wethouder heel erg ingaat op het Sociaal domein, terwijl mijn motie breder was. Ik noem bijvoorbeeld ook de duurzaamheidslening waarop een eenvoudige check zit en waarvoor de gemeente nu

formeel acht weken neemt – in de praktijk blijkt dat drie à vier weken te zijn – terwijl het iets is wat een ambtenaar een half uurtje werk kost en wat in een dag zou kunnen gebeuren. Ik vind dat de wethouder te gemakkelijk zegt dat dat niet kan omwille van de zorgvuldigheid. Dat is niet meer van deze tijd. Er zijn heel veel zaken die echt wel heel zorgvuldig in één dag kunnen. Ik ben echt ontevreden met het antwoord van de wethouder en ik vraag hem nader in te gaan ook op de onderwerpen die in de motie staan en waarop de wethouder nu niet ingaat.

Wethouder VAN SPIJK: Laat ik duidelijk zijn. Wij zijn op verschillende niveaus bezig de digitale dienstverlening te verbeteren. Dat staat ook in een van de antwoorden op de moties. Daarover gaan we volgens mij ook verder praten in het najaar. Of het nu gaat over de belastingen, de bezwaren, allerlei zaken gaan we steeds meer digitaal doen. Er zit al een jarenlang traject op in Haarlem en we zijn nog lang niet klaar. Er zijn nog steeds veel dingen waar we stappen kunnen maken zoals u in een motie terecht aangaf. Het moet klantvriendelijker, het kan misschien goedkoper, je raakt stukken niet kwijt. Daar zijn we volop mee bezig. U haalt er nu een aantal dingen uit en het speelt zeker ook in de Wmo, maar laten we daar in het najaar apart op doorpraten in de commissie Bestuur over welke stappen we allemaal aan het nemen zijn. Ik kan nu in ieder geval zeggen dat de organisatie hiermee volop bezig is en dat er allerlei concrete producten bijkomen. Aanstaande vrijdag bijvoorbeeld zal de gemeente bereikbaar worden via de WhatsApp, een nieuwe toevoeging waarmee je kunt appen met de gemeente. Zo zijn we steeds bezig die digitalisering te verbeteren. Ik ben het met uw punt eens, maar we kunnen niet alles tegelijk en we zijn stap voor stap aan de gang.

De heer VAN DEN RAADT: Vindt u Trots Haarlem leuker dan de PvdA? Dat is waarschijnlijk een retorische vraag. Ik lees eigenlijk nooit die reacties, dat advies van het college. Ik heb net op tv gezien dat een blauw overhemd bij een sollicitatie al enorm veel invloed heeft in plaats van een rood overhemd. Kun je nagaan hoe je wordt beïnvloed. Bij die adviezen van het college word je natuurlijk ook enorm beïnvloed om je mening te veranderen. Dit keer heb ik dan wel het stuk gelezen bij motie 37 en als ik dan even snel naar de andere moties kijk van Trots Haarlem, dan lees ik dat het college eigenlijk van plan is deze weg in te slaan. Het is er al mee bezig. Maar bij de andere moties wordt geconcludeerd dat het college er positief tegenover staat. Ik snap niet dat bij motie 37 staat dat het college de motie ontraadt. Kunt u dat verklaren?

Wethouder VAN SPIJK: Ik heb net toegezegd dat we er morgen in de tweede termijn op terugkomen.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik ben altijd wel geïnteresseerd in die digitale systemen, niet omdat ik het snap maar omdat we de papierloze overheid zijn. Het moet allemaal wel goed werken. In de Jaarrekening 2015 heeft u gewoon 700.000 euro niet uitgegeven omdat de ICT toch wel heel erg ingewikkeld en complex was. Is de zaak nu op orde of moeten wij ons nog een beetje zorgen maken? Of heeft u misschien nog extra geld nodig? U bent ook wethouder Bedrijfsvoering. Loopt het allemaal wel bij u?

Wethouder VAN SPIJK: We hebben dit jaar als gemeente Haarlem ook nog een prijs gewonnen als meest digitale stad van Nederland, dus we zijn heel erg bezig digitale instrumenten te ontwikkelen. Sommige instrumenten hebben iets meer tijd nodig in de voorbereiding, maar dan loopt het ook. Het beeld dat we hebben, is dat we met de middelen die er nu liggen, een groot aantal stappen kunnen zetten.

Mevrouw VAN ZETTEN: Vorig jaar heeft u ze dus niet kunnen zetten, maar nu bent u helemaal in control?

Wethouder VAN SPIJK: We zijn hard bezig die verschillende projecten uit te rollen en de betalingen en dat soort zaken kunnen allemaal net wel eens een jaar later zijn dan gepland. Nogmaals, die systemen worden ontwikkeld en dat ziet er volgens mij heel goed uit.

U had een opmerking gemaakt over de grondexploitaties in uw bijdrage. U had het erover dat de stand van de reserve laag is. Het is wel zo dat er ook nog een voorziening is van 24 miljoen euro. Die is in het verleden ingesteld om de verliezen te dekken. Dus niet alleen die reserve is van belang maar ook die voorziening van 24 miljoen euro.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dus dat miljoen euro, dat vindt u wel genoeg in de grondexploitaties als reserve?

Wethouder VAN SPIJK: Het totaalpakket is op deze manier goed ingevuld. Bij de grondverkoop ziet u nu ook dat we voor het eerst in jaren weer op zwarte cijfers zitten als het gaat om de grondexploitaties. Daar zie je die aantrekkende economie ook terug. In die zin zijn we uit de rode cijfers.

Dan had de Actiepartij een aantal goede punten over de rekenrente, open data en de audit. Bij de motie ben ik daarop ingegaan.

De heer HULSTER: Dat stuk over big data en privacy. Ik ben er heel blij mee dat het college er positief tegenover staat, maar wij vroegen ons toch af of alles goed begrepen is. Er staat dat we aan de normen gaan voldoen en dat we heel goed op de privacy letten. Dat is natuurlijk mooi, maar het gaat er ook met name om dat we data in handen van derden geven, namelijk de partijen die voor ons de data gaan beheren en dat we er daar goed op toezien dat die er geen vreemde dingen mee doen. Dat zie ik er nog niet zo goed in terug. Dus ik ben wel benieuwd naar het antwoord van de wethouder daarop.

Wethouder VAN SPIJK: Dat is natuurlijk wel een van de belangrijke taken van een privacyofficer om maar eens een goed Nederlands woord te gebruiken. Dat is gewoon een van de taken die die persoon heeft.

Het CDA had een aantal opmerkingen over een omgekeerde trechter, meer financiën in de begroting en het overschrijden van het investeringsplafond. Ik heb op 15 maart een brief gestuurd over meer financiën in de begroting waarin verschillende stappen daarvoor worden uiteengezet. Die hebben we ook in commissieverband aan de orde gehad. We zijn nu heel hard bezig die financiën in de begroting te krijgen. Dat is nog een lange weg maar we zijn er volop mee bezig. Het overschrijden van het investeringsplafond, daarbij heeft u gelijk dat we in 2021 in de Kadernota daar nog flink overheen zitten. Bij de begroting zullen we dat gaan glad strijken. Dat komt in ieder geval goed. Wij hebben vanuit het college gemeend – gehoord hebbende uw amendement om geen geld naar de toekomst toe naar nu te halen – dat duidelijk niet te doen, maar we hebben wel gemeend het bedrag dat we nu niet uitgeven in 2016 te kunnen gebruiken in 2017 omdat we simpelweg ook geld nodig hebben om in de stad te investeren. In onze optiek geven wij daar invulling aan.

De heer VAN DRIEL: Het ging in 2021 niet om het investeringsplafond, maar om het kasstroomplafond. Dat is inderdaad 26,5 miljoen euro en geen 58 miljoen euro. En dit is de Kadernota. Dus als u zegt dat we dat wel gaan oplossen bij de begroting, dan is dat niet helemaal de goede volgorde. We zeggen nu gewoon dat het kader 26,5 miljoen euro is en dat willen wij dus ook terugzien in de Kadernota. Dat is immers het kader. Dat u nu nog een soort voorselectie maakt van 58 miljoen euro, dat is prima, maar dat is niet het kader. We kunnen nu dus niet in 2021 kasgeld 58 miljoen euro opschrijven. Ik begrijp niet dat u dat dan wel opschrijft.

Wethouder VAN SPIJK: We hebben het nu even over 2017. Wat wij hebben gedaan, is even laten zien welke investeringen we nog hebben na 2021, 2022, 2023 en 2024. We hebben dat nog niet gepreoccupeerd in tijd, maar je kunt van mij aannemen dat die 58 miljoen euro uiteindelijk in 2022, 2023 en 2024 wordt gladgestreken. Ik beloof dat ik dat bij de begroting op het kasstroombplafond zal zetten. Dat is het voorstel. We zijn er simpelweg niet aan toegekomen al die projecten te prioriteren.

De heer VAN DRIEL: Dan lijkt het me logisch dat het college gewoon opschrijft dat het voor 2021 nog een pot heeft van 58 miljoen euro en dat daarvoor nog een selectie moet worden gemaakt van 26,5 miljoen euro. Dan is het begrijpelijk. Maar niet opschrijven: in 2021 gaan we 58 miljoen euro uitgeven. Dat is niet logisch. Ik ga nog even nadenken over wat we daarmee dan moeten. Dan over het tweede punt, over die stelpost: u leent geld uit 2017 om in 2016 uit te geven. U draait het nu in uw verhaal om. Dat is dan niet meer te begrijpen.

Wethouder VAN SPIJK: We lenen geen geld, wij hebben dat plafond ingesteld om ervoor te zorgen dat we onze schulden aflossen en daar hebben we die 26,5 miljoen euro op gefixeerd. Als blijkt dat we in 2016 niet die 26,5 miljoen euro nodig hebben, schuif je een stukje door naar 2017. We lenen niets. Feitelijk is het zo dat we de ruimte in 2016 gebruiken voor 2017. Er is geen sprake van een lening. Het is omgekeerd.

De heer VAN DRIEL: Dan moet u het ook andersom opschrijven in de Kadernota. Dan moet u niet schrijven dat u in 2016 geld tekortkomt dat u dat uit 2017 haalt. Als u zegt dat het zo is als u nu zegt, dan moet u dat ook zo opschrijven in de Kadernota. Dat lijkt me helder.

Wethouder VAN SPIJK: Ik zal even kijken. Bladzijde 68.

De heer VAN DRIEL: Het betreft de stelpost.

Wethouder VAN SPIJK: Ik kom hierop terug in de tweede termijn.

De heer VAN DRIEL: Wij hebben hierover ook technische vragen gesteld. Volgens mij is dat antwoord ook op papier gezet.

De wnd. VOORZITTER: U krijgt antwoord in de tweede termijn. Wethouder, gaat u verder.

Wethouder VAN SPIJK: Dan heeft u ook nog een opmerking gemaakt over de BBV-wijzigingen, dat verplicht meer activeren en of dat ook een hogere schuldenlast betekent. De uitwerking van deze BBV-wijzigingen zullen wij bij de begroting verder bij u neerleggen. We hebben verschillende oplossingen waarbij we denken dat de schuldenlast niet automatisch stijgt. Daarop komen we nog bij u terug bij de begroting. Het is een belangrijk punt.

Tot slot Trots. Die had het nog over de Omgevingswet. We hebben extra capaciteit ingezet voor de Omgevingswet. Daar hebben we ook budget voor. We zijn nu hard aan de gang. We zijn bezig met een impactanalyse. Die moet voor de zomer klaar zijn. We zullen met u continu kijken of we het met deze extra middelen kunnen gaan redden.

De heer VAN DEN RAADT: Wethouder Van Spijk is de meest favoriete wethouder van Trots Haarlem, dus wij hebben ook de meeste vragen voor hem. Ik hoop dat u mij daarvoor even de tijd geeft. Voor de rest zal ik weinig vragen stellen. Er staan nogal wat

dingen open waarom ik had gevraagd. Ik zal me even beperken tot de belangrijkste. Ik begrijp dat u over die zusterflat zegt dat die informatie nieuw voor u is. Kunt u dat nog even bevestigen dat u niets afweet van de sloop van die zusterflat?

De wnd. VOORZITTER: U krijgt straks antwoord van wethouder Langenacker. Er is achter de tafel gekeken voor de juiste vragen per portefeuillehouder.

De heer VAN DEN RAADT: Op bladzijde 45, hoofdstuk 12, daar staat bij urgent achterstallig onderhoud: 'Daarnaast is zichtbaar geworden dat er al geruime tijd meer areaal in gemeentelijk bezit is dan in de administratie bekend was.'

De wnd. VOORZITTER: Ook die is voor een andere wethouder, uw andere favoriete wethouder.

De heer VAN DEN RAADT: Dan weet ik over wie het gaat maar zouden de mensen thuis dat ook weten?

De wnd. VOORZITTER: Mist u nog antwoorden, mijnheer Van den Raadt?

De heer VAN DEN RAADT: Ja. Even kijken.

De VOORZITTER: Kijkt u nog even, dan ga ik in de tussentijd naar de volgende.

De heer DE JONG: Bij de grote bezuinigingsoperatie die vrij succesvol is afgerond, is op een gegeven moment besloten de kaasschaaf niet te hanteren maar over te gaan naar een soort takendiscussie om juist niet de pijn neer te leggen bij gesubsidieerde instellingen. Toch moffelt u er bij deze Kadernota gewoon weer voor bijna 500.000 euro met de kaasschaaf in. Ik vraag me af waar u dat besluit heeft genomen.

Wethouder VAN SPIJK: Wij hebben goed geluisterd naar uw bijdrage vorig jaar bij de Kadernota waarbij u zei dat de hele bezuinigingsoperatie moest worden afgerond. Er stond nog een bedrag open. Dat heeft u vorig jaar een aantal keren voor het voetlicht gebracht. Wij hebben als college gekeken op welke wijze we dat konden oplossen. We hebben een totaalpakket aan bezuinigingen gevonden en dat is die 1,1 miljoen euro die we nog moeten vinden en uiteindelijk is dat een totaalpakket geworden waarbij we gezegd hebben dat er een stukje is in onze materiële organisatie waar we nog wat kunnen bezuinigen en ook nog een stukje bij de subsidieverstrekker. Daarmee hebben we dat dan afgerond. Dat is een integrale afweging geweest vanuit verschillende portefeuilles. Dat ligt hier voor en dat kunt u amenderen of niet, maar dat is wat wij hier nu aan u voorleggen.

De heer SMIT: Wij hebben onze vragen schriftelijk ingediend. Dat leek ons gemakkelijker. Toch lijkt het alsof ik antwoorden mis. Ik had het gevraagd of het college een herijking van het meerjarige investeringsplan kon toezeggen waar in de toekomst de investeringsbehoefte, elk bedrag, elk jaar kritisch wordt beoordeeld. Dat is misschien een kritische vraag voor de heer Van Driel. Ik wil graag het antwoord van de wethouder weten op mijn vraag. En daarnaast heb ik gevraagd – en ik weet niet of ik dat moet lezen in het verlengde van het antwoord aan de heer Mohr – wat het college een aansprekend aantal te realiseren woningen in 2017 beschouwde voor respectievelijk de groepen jongeren, wachtenden en ouderen dan wel mensen met een beperking. Kan ik de aantallen horen? Zo nee, wanneer hoor ik ze dan?

De wnd. VOORZITTER: Voor mijn begrip, stond dit in een OPH-motie?

De heer SMIT: Nee, het stond keuring in de schriftelijk ingediende vragen.

De VOORZITTER: U krijgt antwoord in de tweede termijn.

De heer GARRETSSEN: Ik wil de wethouder aanspreken op de manier waarop hij begrotingstekorten dekt. We hebben met zijn allen afgesproken dat de Wwb-reserve mag worden aangesproken voor het dekken van begrotingstekorten en als die hoger is dan 5 miljoen euro. Nu ontvouwt u beleid waardoor de reserve naar 4,5 miljoen euro gaat zakken. U wijst de motie dan af omdat er geen dekking bij zit. Dat vind ik een jij-bak. U moet dekking zoeken. U houdt zich niet aan de afspraken. U moet aan uw begrotingstekorten tegemoetkomen. Ik wil daar graag een glashelder antwoord op.

De wnd. VOORZITTER: Even kijken, dat is een vraag voor wethouder Langenacker.

De heer GARRETSSEN: Oh, dus mevrouw Langenacker gaat nu over het dekken van begrotingstekorten?

Wethouder LANGENACKER: Alvast een kort antwoord dan. Het is nog niet mijn termijn. In deze coalitieperiode hebben wij er vanuit de coalitie voor gekozen een deel van de Wwb-reserve af te romen naar de algemene reserve. Dat is de reden dat er meer is uitgehaald dan alleen maar tot 5 miljoen euro.

De heer GARRETSSEN: Ik dacht dat de afspraak was dat het alleen mocht als de reserve hoger was dan 5 miljoen euro. Ik dacht dat ze die afspraak met zijn allen hadden gemaakt. In het antwoord op de motie wordt ook niet gezegd dat die afspraak niet meer bestaat. Ik zou ook niet weten wanneer daartoe besloten was.

De wnd. VOORZITTER: Er is een verschil van kennis en dat is lastig discussiëren. Dus in een volgende termijn kan dit terugkomen.

De heer GARRETSSEN: Dan wil ik ook echt graag een toezegging van de wethouders dat ze daarop in hun tweede termijn terugkomen.

De wnd. VOORZITTER: Prima. Dan mevrouw Huysse.

Mevrouw HUYSSSE: Wij hebben een paar antwoorden op vragen gemist. Wij hebben uitdrukkelijk gevraagd of het college kon laten weten hoe, wanneer, maar vooral hoe snel het college een eventuele verandering van energieleverancier zou kunnen realiseren omdat we graag een 100% duurzame energieleverancier zouden willen. Wij hebben ook de stelling geponeerd dat groen een belangrijke kwaliteit is voor de woonomgeving en we waren benieuwd of de wethouder daar ook zo tegenaan keek en of hij dat ook meeneemt in de criteria om te komen tot randvoorwaarden voor een bouwproject.

Wethouder VAN SPIJK: Volgend jaar begint het proces voor het aanbesteden van een nieuwe energieleverancier, dus dan komt het aan de orde. Natuurlijk ben ik het met u eens dat groen een heel belangrijk criterium is. Zeker.

Mevrouw HUYSSSE: Dus dat wordt meegenomen in de aanbesteding van de randvoorwaarden voor het nieuwe project?

Wethouder VAN SPIJK: Daar zitten we met elkaar bij hoe we dat doen.

De heer VISSER (ChristenUnie): Allereerst twee vragen waarop de wethouder nog niet heeft gereageerd. Ik heb nog een opmerking gemaakt over het op tijd betalen van ondernemers. Haarlem doet het gemiddeld iets beter dan het landelijk gemiddelde, maar Haarlem haalt de wettelijke normen nog niet. Meer dan dertig dagen doen we over 13% van onze rekeningen. Wat gaat de wethouder eraan doen om sneller te betalen? En kan dat dan wel sneller? En de tweede vraag was de uitdaging aan de wethouder om nu eens te gaan zoeken hoe we op een creatieve wijze meer kunnen doen aan schuldreductie. Ik ben heel benieuwd wat hij doet.

Wethouder VAN SPIJK: Het is belangrijk je leveranciers op tijd te betalen. Wij staan niet slecht in het rijtje, maar ik ben het met u eens dat wij alles moeten doen om het in de gaten te houden. Creativiteit en schuldreductie. Creatief boekhouden. Wij hebben een heel actief treasurybeleid. Zeer regelmatig word ik daarop bijgepraat om te kijken hoe we schulden zo laag mogelijk kunnen houden. We kijken heel goed wat de kasstromen zijn en in die zin doen wij het volgens mij heel goed. Dat zult u ook zien bij de rentebetaling per jaar. En voor de rest hebben we een groot aantal afspraken om die schuld te reduceren en daarover zullen we met u in het najaar verder van gedachten wisselen als we een totaalbeeld hebben van hoe het daarmee staat.

De heer VISSER (ChristenUnie): Dan nog over motie 28 Crowdsourcing. Daarop is een heel lang antwoord van het college gekomen. Complimenten dat dat binnen een dag kan. Natuurlijk gebeurt er al heel veel met inspraak, klankbordgroepen en expertmeetings. Prima. Ik zie dat het college er echt mee bezig is. Maar mijn motie gaat toch wel wat verder. Crowdsourcing is niet alleen een beetje inspreken en meedenken, nee, dat is echt coproductie, dat is echt burgers letterlijk laten mee schrijven aan nota's. Er is zoveel creativiteit in de stad. En dan vind ik nu toch de reactie van het college te bescheiden. Ik zou het college willen uitdagen de kennis in de stad te benutten, niet alleen ad hoc maar ook structureel. Ga daarmee een experiment doen. Het kan ook ambtelijke capaciteit schelen als u die kennis in de stad aanboort.

De VOORZITTER: Dank voor uw advies. Er gaat ongetwijfeld nog op worden gereageerd, alleen niet nu.

De heer VAN DEN RAADT: Drie punten. Omdat we het op bladzijde 43 over groot onderhoud hebben en omdat er werd geconstateerd dat in de jaren 2012-2015 een veel te groot deel van wat was afgesproken onder het kwaliteitsniveau is gekomen, had ik voorgesteld met een motie te komen waarbij ik dan wel antwoord op de vraag nodig had wat de gemiddelde wijk in Haarlem qua opbrengsten oplevert en wat de gemiddelde kosten aan onderhoud zijn. Die gemiddelde opbrengst per wijk qua ozb zou ik graag van de heer Van Spijk willen horen. En mijn tweede vraag gaat over het cluster Burger en Bestuur. Daar staat letterlijk op bladzijde 26: "En daarnaast worden verbeteringen ingezet op het gebied van communicatie, dienstverlening. Bereikbaarheid en beschikbaarheid van ambtenaren wordt bijvoorbeeld als problematisch gezien ..." Dus dat is precies wat ik letterlijk zeg in mijn motie van Eén loket voor de participerende burger. Wat mij betreft hoeft het nog niet eens voor iedereen, maar wel voor de participerende burger die initiatief toont en dingen graag samen wil doen. Laat die dan in ieder geval niet eindeloos wachten of zoeken en van het kastje naar de muur worden gestuurd. Kunt u verklaren waarom u die motie niet van harte aanbeveelt? En dan gaat mijn derde punt over bladzijde 21. Daar staat: "De zorg voor het beschikbaar houden en het krijgen van voldoende betaalbare woningen, de voorraad, en de wens voor gemengde wijken zal de komende jaren nog veel inzet van partijen vragen." Dat soort teksten staat eigenlijk ook in dit parkeerbeleid. Kan de wethouder de toezegging doen om te stoppen met de campagne Adem Haarlem en een campagne te starten met de slogan Geef lucht aan Haarlem?

Wethouder VAN SPIJK: Dit is volgens mij een vraag voor de burgemeester.

Burgemeester SCHNEIDERS: Adem Haarlem is bedoeld om toeristen naar Haarlem te lokken en niet om Amsterdammers hier naartoe te halen. Er is schriftelijk antwoord gegeven op vragen die zijn gesteld door mevrouw De Raadt van het CDA. Die heeft u vast gelezen. Dus we stoppen niet met die campagne. Toeristen kunnen we er nog best wel bij gebruiken.

De wnd. VOORZITTER: Dan zijn wij klaar met uw wethouder, althans, voor vanavond. De beurt is aan u, wethouder Botter.

Wethouder BOTTER: Geachte leden van de raad, mijn eerste 110 dagen zitten erop. Ik voel mij heel welkom in Haarlem, zowel bij u in de raad als in het college. Ik wil graag antwoord geven op de zaken die afgelopen maandag aan de orde zijn geweest. En dat zouden willen doen aan de hand van de portefeuilles die ik heb. Dan begin ik met cultuur. Bij cultuur zijn volgens mij drie vragen gesteld. Dat zijn de vragen geweest over het Haarlem Museum, het Wereld Kindertheater en de compensatie van de instellingen. Dat laatste is ook aan de orde geweest in de brief van de heer Van Spijk. Helaas hebben wij moeten constateren dat we het toch in het kader van de bezuinigingen nodig vonden om een bezuiniging op de loon- en prijscompensatie door te voeren. Dat is gebeurd en dat kunnen we helaas ook niet terugdraaien, tenzij u daarvoor zelf met suggesties komt. Het Wereld Kindertheater is een ander verhaal. We hebben het er al veelvuldig over gehad in de commissie. Ik heb zoals u weet met het Wereld Kindertheater veel gecorrespondeerd en aangegeven hoe we daar vanuit het college tegenaan kijken. Tegelijkertijd is er een ander traject gevolgd om te kijken in hoeverre er fondsen zijn in Haarlem die een bijdrage kunnen leveren en volgende week vinden de eerste gesprekken plaats om te kijken of de kinderen in achterstandssituaties via een groot Haarlemse fonds gefinancierd kunnen worden en dat voor het komend jaar de begroting op orde wordt gebracht met behulp van andere fondsen. Afhankelijk daarvan zullen we in de begroting moeten kijken wat het heeft opgeleverd. Wij zijn bereid te helpen met het opstellen van de begroting voor 2017 en verder maar volgens mij is het wel helder dat de financiën vanuit de gemeente zich moeten blijven beperken tot de 50.000 euro subsidie die wij nu in totaliteit geven. Museum Haarlem is een ander verhaal. Er is onlangs een onderzoek geweest van bureau DSP om te kijken in hoeverre er in de gemeente draagvlak is voor het verhaal van Haarlem en om dat vorm te geven. Daarvoor zijn verschillende interviews geweest al dan niet telefonisch. En ik zou graag in de eerste commissie na de zomer met u daarover van gedachten willen wisselen. Er is ook een heel groot voorstel gemaakt om een boekdrukkunstmuseum te realiseren, maar dat boekdrukkunstmuseum heeft een exploitatietekort van 800.000 euro en de vraag is waar we dat dan weer van moeten betalen. Dat zal niet direct een oplossing zijn om het museum Haarlem in de lucht te houden.

De heer BERKHOUT: Goed nieuws wat betreft het Wereld Kindertheater als ik u zo hoor. Ik hoor u zeggen dat u zo snel mogelijk na het reces met de raad in gesprek wilt over museum Haarlem. Uiteraard graag. Maar wat betekent dat nu? We moeten nu vaststellen dat die structurele 40.000 euro daar niet meer naar toe gaat. Als u na de zomer met de boodschap komt dat het niet gaat lukken, dan lopen we achter de feiten aan. Hoe moet ik dat nu zien?

Wethouder BOTTER: Het besluit om te stoppen met die 40.000 euro is al genomen. Dat is vorig jaar genomen. Dit jaar is het voor de laatste keer geweest dat ze dat krijgen. In principe zit er een grote mate van urgentie, maar ik weet niet wat ik verder eerder zou

moeten doen. Ik heb geen geld op de begroting van cultuur om ervoor te zorgen dat wij die 40.000 euro dit jaar gaan doen. Bovendien is het maar de vraag, en daarom nodig ik u ook uit om het te bespreken met DSP, met het DSP-rapport of het verhaal van Haarlem vanuit één punt zou moeten worden verteld of dat je dat niet ook op een andere manier zou kunnen organiseren. Ik vind dit niet het moment om daar en detail op in te gaan. Daarom wil ik het er met u in de commissie over hebben. Desnoods kan er bij de begroting nog wat worden gedaan, maar ik zou het nu niet bij de Kadernota willen betrekken omdat dat veel te vroegtijdig is.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik snap uw betoog natuurlijk wel maar ik constateerde in mijn eerste termijn dat er wel degelijk bereidheid is in het college om naar alle panden van de gemeente te kijken om daar iets cultureels doen. Ik stel vast dat we een paar culturele zaken hebben die zich hebben bewezen en daarnaar wilt u niet kijken. Daar zie ik gewoon een onevenwichtigheid. Ik kan natuurlijk wel een motie gaan maken maar dan moet er ook wel bereidheid zijn hier in de raad om daarvoor een dekking te vinden. We willen wel voor 2,5 miljoen euro een popschool maken op het Slachthuisterrein. Tegelijkertijd speelt nog een discussie om de beeldhouders van Hart die een heel eigen gebouw hebben, daar ook bij te plaatsen. De dingen die er zijn en gewoon goed werken, die gaan we nu afknijpen. Ik hoop toch dat het college met een oplossing hiervoor komt. Dan is het gewoon een kwestie van keuzes maken.

Wethouder BOTTER: De keuzes worden vooral door u gemaakt. En als u het dan heeft over de popschool, dan vind ik dat u appels met peren vergelijkt. Bovendien betalen wij het gebouw waarin Haarlem Museum zit. Daar krijgt het museum subsidie voor: 80.000 euro. Het is dus niet zo dat je in de hele exploitatie van 180.000 euro kunt zeggen dat wij daar nu zo ontzettend beperkt in zijn geweest. Met de 40.000 euro die het museum van het Noord-Hollands Archief kreeg, betaalden wij 120.000 euro, dus meer dan twee derde van het geheel om het museum draaiende te houden. Ook daar is iedere keer gezegd te gaan zoeken naar extra financiën. Ik vind het een heel mooi instituut. Ik vind het een hele mooie instelling en wat mij betreft is het iets wat met veel vrijwilligers ook nog een ander doel dient. Nogmaals, er is geen geld voor. We hebben met elkaar afgesproken dat we 300.000 euro gaan korten op cultuur. Dat is wat er nu gebeurd is. En als er geld moet komen voor het Haarlem Museum, dan zal dat uit andere bronnen moeten komen. Als u allemaal wilt meedenken om extra fondsen te vinden zoals we dat bij het Wereld Kindertheater doen, dan zou dat natuurlijk heel mooi zijn.

De heer BERKHOUT: Als ik de wethouder goed hoor, dan gaan we dus na de zomer in gesprek over de toekomst van het museum in breder perspectief en kunnen we tijdens de begroting al dan niet de nodige reparatiewerkzaamheden toepassen.

Wethouder BOTTER: Dan heeft u mij goed begrepen.

Dan kom ik op het terrein van dierenwelzijn. De vogelopvang. Ook zo'n dossier waarvan je niet kunt zeggen dat het een gemeentelijke taak is en dat de gemeente het moet betalen. Wij financieren wel via de Dierenambulance het feit dat de vogels naar het hospitaal kunnen, maar de opvang is niet geregeld. Ook daarover zou ik graag met u na de zomer in gesprek willen gaan.

Mevrouw HUYSSSE: Ik ben blij dat u in ieder geval een open blik heeft. U bent misschien nog niet zo heel erg lang in Haarlem, maar de vogelopvang bestaat al zestig jaar en is al decennialang gevestigd in de Kleverparklaan. Ik had gehoopt dat er een verrekening kon komen van een om-nietsituatie waar ze daar decennia hebben gezeten. Ik hoopte dat u kon meedenken in die trant.

Wethouder BOTTER: Ik heb het heel goed begrepen. Je hoeft soms niet ergens zestig jaar te wonen wil je een beeld hebben van hoe het is. Ik ben ook samen met u bij de opening geweest van de nieuwe locatie en daar heb ik gehoord hoe het zat. De gemeente heeft het vogelhospital daar heel lang gratis laten zitten, maar dat bedrag van gratis zitten heb ik hier nergens op de begroting staan. Dat kan dus nu ook niet worden verrekend om ze nu nog een zitje te geven.

Mevrouw HUYSSSE: Dat snap ik, maar het is wel iets wat ze al die tijd hebben ontvangen.

Wethouder BOTTER: Dat is nooit ergens in baargeld terug te vinden. En daarnaar moeten we op zoek.

Mensenrechten. Voor de mensenrechtenverdedigers een shelter hier in Haarlem. Het college wil heel graag met de indieners hierover nadenken hoe je dit tot een echt voorstel maakt, hoe de begroting eruit moet komen te zien. We weten niet precies of we dit nu moeten zien als een initiatiefvoorstel maar we willen er graag bij assisteren om te kijken hoe dit eventueel gefinancierd zou kunnen worden.

Dan is er een vraag gesteld over vastgoed als het gaat over het verkopen om niet. Wij verkopen zoveel mogelijk niet-strategisch vastgoed om in ieder geval met de opbrengst het strategisch vastgoed te kunnen onderhouden. Als we ook onderzoek willen laten doen om het vastgoed te verduurzamen, is dat niet iets wat op een andere manier kan worden betaald dan vanuit de opbrengst van het te verkopen vastgoed. Het verduurzamen zelf kan misschien wel op een andere manier gefinancierd worden. Wij verkopen dus geen vastgoed alleen maar omwille van het verkopen en de middelen op dubieuze wijze te laten verdampen.

Dan de maatschappelijke opvang. Niemand slaapt op straat. Dat komt terug in een nota rondom dak- en thuislozen maatschappelijke opvang die ook na de zomer komt. Dan krijgt u een heel geïntegreerd pakket met eventueel nieuwe locaties en de wijze waarop we daarmee aan de slag gaan. Er zal inderdaad ook worden gesproken over het wel of niet continueren van een idee of wij als Haarlem zo ruimhartig moeten zijn in het beleid dat we met elkaar gaan afspreken. Daar komen we dus in september of oktober op terug. Datzelfde geldt voor de regionale middelen en de inzet van de reserve die er was.

Datzelfde geldt ook voor de nota over verwarde personen. Ook dat zijn veelal dingen die met elkaar samenhangen en die zullen we daarvoor ook gebruiken.

Volgens mij is er met elkaar circa 500.000 euro beschikbaar voor mantelzorg waarvan 133.000 euro voor respijtzorg. Als je kijkt naar die respijtzorgen dan hebben wij wel degelijk voorzieningen in en om Haarlem waar mensen gebruik kunnen maken van kamers in verzorgingshuizen om naartoe te gaan. Van die 133.000 euro voor ondersteuning wordt vooral ook informatie en advies gegeven.

De heer VISSER (ChristenUnie): Dan heb ik er toch behoefte aan dat de wethouder – en dat mag wat mij betreft ook na de zomer – een overzicht geeft van hoe het geld wordt uitgegeven. Ik heb het gevoel dat er toch heel veel geld naar communicatie en informatie gaat maar niet naar de daadwerkelijke zorg.

Wethouder BOTTER: Dat kunt u morgen krijgen.

GGZ. Psychische hulp is geen voorliggende voorziening in het kader van de Wmo en daarom begrepen wij het verhaal niet precies wat er nu zou moeten worden opgelost. In de onderzoeksfase gaat het altijd om maatwerk, of je nu wel of niet een indicatie hebt voor psychische zorg. In het kader van de Wmo en op het moment dat een cliënt valt onder de Wmo moet er gewoon altijd maatwerk worden geleverd.

Dan het pièce de résistance: het hele verhaal rondom huishoudelijke ondersteuning.

Volgens sommigen een hoofdpijndossier. Nou, dat is het nog niet wat mij betreft. Er zijn rechtszaken geweest, er zijn discussies gevoerd en ik denk dat het goed is dat we elkaar

heel erg scherp hebben gehouden de afgelopen maanden om te kijken hoe we de dienstverlening aan de burgers van Haarlem zo goed mogelijk vorm en inhoud kunnen geven. Ik denk dat er inmiddels een goed pakket aan maatregelen ligt. U wilt het waarschijnlijk niet geloven maar uitgerekend vandaag kwam ook het klantentevredenheidsonderzoek beschikbaar. Daarover ga ik nu niet heel uitvoerig met u van gedachten wisselen, maar de klantentevredenheid is in ieder geval gemiddeld een 7,3 en 50% van de klanten, en daarbij gaat het om duizend Haarlemmers die zijn geïnterviewd of een enquête hebben ingevuld, geeft de tevredenheid een 8 of hoger. Dat wil niet zeggen dat het nu een hallelujaverhaal is en dat het alleen maar positief is. Op het terrein van de communicatie valt nog heel veel te verbeteren, ook de wijze waarop we als gemeente en als instellingen met burgers communiceren. Uit het kwalitatieve onderzoek bleek dat heel veel burgers nog onvoldoende weten hoe het zit met mantelzorg, hoe het zit met voorliggende voorzieningen in de basisinfrastructuur, en ook daarover kom ik graag te spreken na de zomer. Ik ga in ieder geval wat betreft de moties direct aan de slag met motie 41. Dat is echt een motie die in het complex samen met de position paper en ook het actieplan zal maken dat we volgens mij met die drie zaken een heel goed verhaal kunnen creëren waardoor we een goed systeem kunnen hebben. Daarbij gaat het om de signalen die nu naar voren zijn gekomen uit het klantentevredenheidsonderzoek en ook datgene wat bij ons naar boven is gekomen vanuit het bezoek aan 25 cliënten die allemaal bezig waren met een procedure voor een voorliggende voorziening.

De heer SMIT: U zei net dat u er honderd dagen op had zitten. Datzelfde aantal dagen had Napoleon erop zitten toen hij de slag bij Waterloo verloor.

Wethouder BOTTER: Ik heb er nu 110.

De heer SMIT: Dan ligt u voor op Napoleon maar volgens mij heeft u ook uw Waterloo gevonden in de uitvoeringswijze van de Wmo. U constateerde en u vroeg daarvoor instemming op 17 juni om voor alle cliënten huishoudelijke ondersteuning waarvoor op dit moment een procedure loopt, om de gemeente een nieuw onderzoek te laten starten in het kader van een herindicatie. Vervolgens heb ik toen gezegd dat dat tot rechtsongelijkheid zou leiden voor de mensen waarbij dit niet gebeurt. U kon de financiële consequenties daarvan niet overzien en daarop moest de commissie toch vooral alert zijn. Vervolgens komt er op 23 juni een analyse van uw college waaruit blijkt dat in het Sociaal domein een overschot is van 11 miljoen euro en vervolgens in de Wmo oud nog 4,8 miljoen euro, dus in totaal 15,8 miljoen euro. Omdat u wist dat u Waterloo had gehaald, dacht u dat u door de bocht moest en voor iedereen de herindicatie moest toestaan. Het zal in de praktijk misschien bij een heleboel mensen meevallen die een goede waardering hebben. Laat ik daarin ook reëel zijn. Maar in de motie staat nu dat er voor alle mensen een herindicatie moet komen. Dan vind ik het flauw dat de coalitie hier voor de Bühne een motie mag indienen terwijl die gewoon had kunnen zeggen dat ze deze zaak verloren had en dat u als wethouder vond dat alle mensen een herindicatie moesten krijgen. U kunt zich voorstellen dat ik deze motie nogal voor de Bühne vind en dus onnodig.

Wethouder BOTTER: Ik kan mij voorstellen dat u dat denkt. Ik kan mij ook voorstellen dat u daarover op die manier praat. Het punt is alleen dat ik dat helemaal niet zo zie. De bedragen die u noemt, kloppen niet. We hebben geen 15 miljoen euro over op de huishoudelijke ondersteuning.

De heer SMIT: Nee, ik zeg in het Sociaal domein 11 miljoen euro.

Wethouder BOTTER: We zouden zeggen: rijksbudget is werkbudget en als ik dan kijk naar de situatie van de huishoudelijke ondersteuning dan is daar inderdaad 1,2 miljoen euro over, ja.

De heer SMIT: De heer Fritz zei gisteren in zijn algemene beschouwing dat hij dat losliet en bereid was de oplossing in het totaal van de reserve Sociaal domein te vinden. Structurele kosten, structurele overschrijding kunnen ook binnen de reserve Sociaal domein worden gevonden. Uw eigen coalitiepartner laat wat dat betreft die 2,2 miljoen euro los. En als er meer uitgegeven moet worden, dan vindt uw coalitie dat ook goed.

De heer FRITZ: Het is denk ik goed heel helder te hebben wat ik heb gezegd. We kunnen het altijd nog terug luisteren. Ik heb gezegd en dat staat ook in het coalitieakkoord: de reserve Sociaal domein is er om er onder andere voor te zorgen dat iedereen de zorg krijgt waarop hij recht heeft. Wat mij betreft is die daarvoor. Ik heb niet gezegd en dat wil ik echt nadrukkelijk zeggen, dat wij Rijksbudget is werkbudget zouden loslaten. Dat is wat mij betreft niet aan de orde. Maar als het nodig is, dan is de reserve Sociaal domein ook wat het coalitieakkoord betreft er om ervoor te zorgen dat iedereen krijgt waarop hij recht heeft.

De heer SMIT: We zijn het dus met elkaar eens. U laat het niet los, maar als – dan wel. Dat waardeer ik wel in uw reactie. Wethouder, die 2,2 miljoen euro, dat bedrag kende u wellicht op 17 juni al. Toen zei u dat u het niet aandurfde om voor iedereen te herindicieren. U hield het bij die 30 tot 35. En dan ligt er nu 12 dagen later een motie om alle mensen te herindicieren. U had gewoon moeten zeggen dat u uw Waterloo had gevonden en dat u die rechtszaken alleen nog maar had kunnen gaan verliezen en dat u dus de herindicatie voor iedereen had moeten aangaan. Dan vind ik het flauw dat de coalitie een motie mag indienen alsof hier de winst door de coalitie is behaald.

Wethouder BOTTER: Volgens mij is het überhaupt nooit een kwestie van centen geweest, maar het is ook een kwestie geweest van hoe wij met elkaar dit proces zijn begonnen. Ik ben er nog steeds van overtuigd tot het tegendeel bewezen is dat die rechtszaken gaan over individuele cases en niets zeggen over de wijze waarop wij het beleid in Haarlem voeren. Het is uw goed recht als u als meerderheid vindt dat u de wethouder wilt meegeven dat het op een andere manier moet gebeuren, dan zou ik de eerste zijn om dat uit te voeren. Ik heb in ieder geval dat gevoel niet. U kent mij zo langzamerhand ook wel. Ik ben een open boek. Ik zou het ook toegeven wanneer het wel mijn Waterloo zou zijn. Zoals het hier nu op tafel is gekomen, vind ik een hele zuivere situatie.

De heer SMIT: Op 17 juni wilt u niet verder gaan dan de herindicatie van 30-35 mensen. En toen legde u aan de commissie uit dat er een financieel risico gelopen zou worden als de commissie meer zou willen. U heeft dat gezegd op 17 juni.

Wethouder BOTTER: Ik heb gezegd: als het hele systeem op zijn kop gaat. Dat is iets anders dan alleen de herindicaties.

De wnd. VOORZITTER: Even van de orde. Een heleboel mensen van ons waren daar niet bij. We kunnen dus wellesen en nietesen. We moeten de verslagen indien noodzakelijk daar dan maar op naslaan. Maar ik wil dit punt nu echt afbreken.

De heer SMIT: U heeft een slag van 180° gemaakt door van 30-35 mensen in te stemmen met een motie voor een herindicatie voor iedereen, dus maximaal 3500 mensen.

De heer GARRETSSEN: Eerst even een historische correctie op wat de heer Smit zegt. De eerste slag die Napoleon verloor, was in 1813 bij Leipzig. Waterloo komt nog. Ik neem aan dat u alle moties apart afgaat, maar ik wil u nu wat tijd besparen. De heer Fritz had het ook over twee moties van Trots en van de PvdA die op elkaar leken. Onze motie 10 en motie 41 lijken ook op elkaar. Wij zeggen dat er op korte termijn met alle cliënten een gesprek moet worden aangegaan en motie 41 zegt alle mensen te benaderen op zo kort mogelijke termijn. Ik weet niet of het een semantische discussie wordt, maar wat is het verschil tussen alle mensen benaderen en met alle mensen een gesprek aangaan?

Wethouder BOTTER: Als het alleen maar ging om dat stukje ‘alle mensen benaderen’ en ‘met alle mensen het gesprek aangaan’ dan heeft u wel degelijk een punt. Het is alleen zo dat in de overwegingen of in het besluit soms iets anders wordt gezegd. Ik weet niet of dat precies bij die motie is maar het college heeft ook bij een motie aangegeven het een mooi en goed initiatief te vinden behalve dat het dan ook meteen wordt gevraagd de eigen bijdrage te verlagen. We hebben de moties echt heel zorgvuldig tegen elkaar afgewogen. Ik heb hier een zin opgeschreven en die zou ik even willen voorlezen. Veel van de moties van de SP bevatten waardevolle suggesties en ideeën. In sommige gevallen – en u kunt dat allemaal lezen in de teksten die zijn aangeleverd – gaan we daar ook zeker mee aan de slag. Maar bij sommige moties hebben we toch het idee dat ze net even iets verder gaan op een bepaald onderdeel dat niet haalbaar is. Bijvoorbeeld op het onderwerp eigen bijdrage. Daarna hebben we gekeken en we denken bijvoorbeeld dat het verstandig is ons niet te laten verleiden, hoe ontzettend creatief ze ook zijn en hoe positief we er ook tegenover staan.

De heer GARRETSSEN: De wethouder heeft de neiging van de ene motie naar de andere te gaan. Ik wilde toch graag heel sec alle moties even afwerken.

De wnd. VOORZITTER: Dan toch even van de orde. Het is niet de gewoonte dat alle moties worden behandeld. De antwoorden staan er. Maakt u alstublieft een keuze uit uw belangrijkste moties. U heeft nu een interruptie op de wethouder? Gaat uw gang.

De heer GARRETSSEN: Een interruptie? Ik wil een ding terugzeggen. Voor de SGP is de zondagsrust heel belangrijk, voor de SP is huishoudelijke ondersteuning het belangrijkste punt. Ik hoop dat u daarmee rekening wilt houden. We hebben niet voor niets de moties heel keurig gescheiden. Motie 10 gaat alleen maar over het gesprek. De wethouder heeft net gezegd dat ik gelijk heb. Dan neem ik aan dat het college zijn negatieve advies vervangt door een positief advies.

Wethouder BOTTER: Daar kom ik in mijn tweede termijn nog even op terug.

De heer BRANDER: Ik wilde graag nog even reageren op de woorden van de heer Smit. Wij doen natuurlijk altijd graag mee met moties voor de bühne. Het zou natuurlijk ook het geval kunnen zijn geweest dat het college zich heeft laten overtuigen door onze motie. We hebben er met zijn allen heel goed over nagedacht. Niet alleen de coalitie want de VVD heeft ook mede-ingediend. Het zou natuurlijk zo maar eens kunnen zijn dat de extra maatregelen die wij ten opzichte van het collegevoorstel hebben gedaan, het college daadwerkelijk hebben overtuigd, en wellicht enigszins geholpen door het aantal logo's dat boven de motie staat.

De heer SMIT: Kan het wellicht ook zo zijn dat de zaak wat bespoedigd is door het aantal rechtszaken dat er loopt en de inzet van de FNV?

De heer BRANDER: Dat zou natuurlijk zo maar eens kunnen.

De heer SMIT: Dan dank ik u hartelijk voor uw inzet, maar als de wethouder het zelf had gezegd nadat hij door u overtuigd was, was het bij mij wat netter overgekomen.

Mevrouw STERENBERG: We hebben het natuurlijk over transparantie en voor de bühne en de heer Brander geeft net aan dat de VVD ook mede-indient, maar het valt natuurlijk wel op dat boven deze motie als eerste indiener D66 staat en dat de D66-wethouder hierop zeer positief reageert. Misschien kunt u voor de transparantie dan aangeven of u vooraf overleg heeft gehad over de inhoud van de motie zodat er een motie zou liggen waar u achter kon staan?

Wethouder BOTTER: Ik heb geen inhoudelijk overleg gehad, maar ik heb wel gehoord dat die motie eraan zat te komen. Ik heb me er juist verder van gehouden en ik heb iedereen naar de ambtelijke organisatie verwezen. Ik heb de motie pas zondagavond gekregen.

Mevrouw DE RAADT: Volgens mij haalde de wethouder net inderdaad motie 10 en motie 11 door elkaar. Wat mij betreft is motie 10 exact hetzelfde als de coalitiemotie dus die gaat het CDA ook gewoon steunen. Misschien moet de wethouder dat nog even nakijken. Maar dan motie 14, een motie ingediend door de SP en mede-ingediend door ons. Dan heb ik een vraag over 'de salariseis meenemen bij de aanbesteding'. Dan luidt het antwoord van het college dat het niet helemaal duidelijk is of de nieuwe Aanbestedingswet de mogelijkheid biedt om deze eis te stellen. Dit zal nader onderzocht moeten worden. Het college ontraadt deze motie. Heeft u geen zin dat te onderzoeken?

Wethouder BOTTER: De nieuwe Aanbestedingswet is nog in ontwikkeling. Op dit moment is de hoogte van het salaris niet van toepassing als uitsluitingscriterium op een aanbesteding. We wachten de Aanbestedingswet af. Ik had in de commissie ook beloofd om met de raad van toezicht te spreken over de gevoelens die bij uw raad leven. Dat had ik al beloofd naar aanleiding van de discussie in de commissie. Wij kunnen het echt niet gebruiken als uitsluitingsgrond.

Mevrouw DE RAADT: De huidige Aanbestedingswet van 2012 is ook niet helemaal duidelijk over of dit wel of niet kan worden uitgesloten. Het zijn maatschappelijke initiatieven. Dat zijn dan zogenaamde B2-aanbestedingen en dan mag je wel degelijk meer selectie-eisen stellen.

Wethouder BOTTER: Het zijn bestuurlijke aanbestedingen en daarover moeten wij het nog met elkaar eens worden of we wel of geen bestuurlijke aanbesteding willen.

Mevrouw DE RAADT: Ook onder de huidige Aanbestedingswet is het onduidelijk of we deze eisen wel of niet mogen stellen. Het zou het college sieren wanneer het dat uitzoekt alvorens het de motie ontraadt.

Wethouder BOTTER: Ik wil het met alle plezier voor u gaan uitzoeken, maar ik heb mij laten vertellen dat het een uitsluitingscriterium is onder de huidige wet. Het is dus geen gesubsidieerde instelling. Een zorginstelling is een semi-private instelling. Het wordt niet met belastinggeld gefinancierd maar met gelden vanuit de premies van verzekeringen. Ik wil het voor u uitzoeken, maar of dit soelaas biedt dat het verandert, dat weet ik niet.

Mevrouw DE RAADT: Als u het wilt uitzoeken, graag.

De heer VISSER (ChristenUnie): Ik heb een vraag over motie 42 Draai het eens om. Daarvan zegt het college dat het de intentie begrijpt.

Wethouder BOTTER: Daar was ik nog niet. In motie 10 staat een aantal dingen over onrechtmatige of niet juiste beschikkingen. Wij zien dat niet zo.

De heer GARRETSSEN: Het woord gotspe komt nu toch echt bij mij naar voren. Ik denk dat al die wettelijke uitspraken glashelder zijn. Beschikkingen van Haarlem zijn onrechtmatig. Ook een van die uitspraken van 17 juni ging over een mevrouw die geen beschikking had. Ook daar zijn de oude uren teruggegeven. Ik bedoel, wat moeten rechters nog meer in hun uitspraken zeggen dat u denkt dat Haarlem wel rechtmatig handelt? U krijgt keer op keer op uw donder. Ook Schagen en Hollands Kroon hebben dat ingezien. Bent u zo'n voortreffelijk jurist dat u denkt als enige wethouder dat wij in Haarlem wel rechtmatig handelen?

Wethouder BOTTER: Sterker nog, ik ben helemaal geen jurist. Alle mensen die op dit moment een procedure hebben lopen bij de rechtbank, zijn bezocht. Daar ligt een nieuwe indicatie voor. Er zijn er drie of vier geweest die niet in gesprek wilden gaan. Ook de personen die zijn aangedragen door u in de commissie en waarvan ik de namen en adressen heb gekregen, zijn bezocht. Die krijgen allemaal een herindicatie. Voor twee of drie zal het negatief uitpakken. Dat kan ook nog eens een keer gebeuren. Je klaagt terwijl je eigenlijk recht hebt op wat minder. Dat gaan we allemaal doorlopen. Die mensen krijgen eind deze week of begin volgende week een nieuwe beschikking. Vervolgens wordt via de motie 41 iedereen verder bezocht.

De heer GARRETSSEN: Het is zonneklaar dat een hoop beschikkingen die u heeft afgegeven, onrechtmatig zijn. U heeft als overheid de plicht onrechtmatige beschikkingen op eigen initiatief te herstellen.

Wethouder BOTTER: Die gaan we herstellen. Kijkt u nu naar motie 41.

De heer GARRETSSEN: Waarom neemt u dan de motie van de SP over de oude uren terug niet over?

Wethouder BOTTER: Omdat niet iedereen de oude uren terugkrijgt. Ik heb zelf mensen gesproken die aangaven dat ze acht uur kregen en met vijf of zes uur ook hartstikke tevreden zijn.

De heer GARRETSSEN: Het gaat er gewoon om dat alle gerechtelijke uitspraken zeggen dat mensen hun oude uren terugkrijgen totdat er een rechtmatige beschikking is afgegeven.

Wethouder BOTTER: Een voorlopige voorziening wordt teruggegeven. En er moet nog een definitief besluit worden genomen.

De heer GARRETSSEN: Ja. U moet dus iedereen die een beschikking heeft die niet is gebaseerd op onafhankelijk onderzoek of op een concreet aantal uren, de oude uren teruggegeven en daarna kunt u herindiceren en dan kan het zijn dat er wat van die oude uren afgaat. U heeft gewoon die gerechtelijke uitspraken te volgen.

De VOORZITTER: Even om herhaling te voorkomen. Het is een belangwekkend debat waarover iedereen een mening heeft. Gelukkig wel. Maar er dreigt nu herhaling, want de

wethouder geeft antwoord en de heer Garretsen geeft een reactie terug. Dat is nu vijf keer op dezelfde manier gebeurd. Als de wethouder nog een keer wil reageren op het laatste wat de heer Garretsen zei, dan kan hij verder met zijn betoog.

Wethouder BOTTER: Ik heb hier niets aan toe te voegen. Ik ben wat dat betreft net een grammofoonplaat geweest de laatste periode. Ik heb geprobeerd duidelijk te maken waar we staan en we verschillen hier fundamenteel van mening. We gaan het ook niet eens worden. Volgens mij hoeft dat ook niet. Ik zou zeggen: tel je zegeningen als cliënt want het wordt nu alleen maar beter. Dat is misschien te simpel gedacht.

De heer GARRETSEN: Dat is te simpel gedacht. Ik denk dat de rechtszekerheid een belangrijk goed is in het land en de rechtsstaat ook. Ik zou zeggen: neem een heel goede jurist in de arm die hierin is gespecialiseerd en die zal mij echt gelijk geven.

Wethouder BOTTER: Ik ga nog een klein dingetje zeggen waardoor ik zo zeker van mijn zaak ben. Ik heb die goede jurist in de arm genomen en ik heb gevraagd om een collegiaal consult. Ik heb gevraagd of je als overheid verplicht bent wanneer op individuele basis daar waar maatwerk wordt verleend of waarbij individuele uitspraken ter discussie worden gesteld en als men in het gelijk wordt gesteld, bij een ander dat ook allemaal te herstellen. Dan is het zo dat je dat juridisch niet verplicht bent. We kunnen er natuurlijk een hele boom over opzetten, maar zo ver hoeven we het niet laten komen. Het is niet zo eenduidig als u op het eerste gezicht zou willen.

De heer GARRETSEN: Ik snap dat je dat antwoord krijgt als je een bepaalde vraag stelt. Dan krijg je het gewenste antwoord. Maar de vraag klopt niet. Ik ben het met de voorzitter eens. Laten we nu maar stoppen want we worden het inderdaad niet eens. Ik kom hier in de tweede termijn op terug met een aantal heel heldere voorbeelden.

Wethouder BOTTER: Ik heb nog een zin. Die gaat over de motie Draai het eens om. Dat is inderdaad een heel interessant verhaal waarbij je heel goed moet kijken of je niet eerst zorg kunt toekennen binnen een beperkt aantal dagen en pas later de papierzaken gaat regelen. Het venijn zit in een van de zaken in het besluit. Je moet er een juridisch houdbaar systeem onder hangen waarbij je je voor een rechter kunt verantwoorden. Met alle veranderingen die we nu aan het uitvoeren zijn en al het werk dat nu op ons afkomt, zijn wij gewoon niet in staat deze motie nu uit te voeren.

De heer VISSER (ChristenUnie): In de Tweede Kamer is ook een motie aangenomen die vroeg: draai het eens om. Ik snap dat de wethouder zegt dat hij dat niet volgende week kan doen omdat hij alle hens aan dek moet hebben om dingen op te lossen. Maar ik kan me eigenlijk niet voorstellen dat de wethouder zegt dat het helemaal niet kan. Als we dit vanaf 1 september met een stuk of veertig mensen gaan proberen, dan moet het toch gewoon kunnen. Uiteindelijk kun je heel veel tijd besparen. Iemand komt bij het loket, heeft hulp nodig, je geeft gelijk hulp, en over zes weken is de procedure van beschikking doorlopen en kun je de hulp goed onderbouwen. U bent er dus eigenlijk niet op tegen maar u heeft alleen een probleem met de ambtelijke capaciteit. Als u het dan twee maanden later doet, prima, maar zeg niet nee.

Wethouder BOTTER: Als we iedereen moeten gaan herindiceren, dan kan ik hieraan niet eerder beginnen dan maart, april volgend jaar.

De heer VISSER (ChristenUnie): Dat vind ik echt onvoldoende. Wij handhaven sowieso onze motie. Dan heb ik nog een andere vraag om de heer Garretsen te ondersteunen. Het kost misschien een paar maanden om al die mensen te herindiceren. Dat snappen we.

Maar de uitspraak is duidelijk. Misschien is het juridisch niet verplicht maar het kan wel een politieke plicht zijn. Daarom zegt hij niet dat de mensen alle uren terugkrijgen totdat de herindicatie is gedaan. Dat is voor u ook een prikkel om de herindicatie zo snel mogelijk te doen.

De heer GARRETSEN: Ik heb aangegeven dat dit voor de SP het belangrijkste punt is. Ik wil over dat omkeren ook nog een opmerking maken. Ik snap een ding niet. De wethouder zegt dat het zoveel ambtelijke capaciteit kost. Als je het omkeert, dan zou ik eerder denken dat het minder capaciteit kost. Misschien kan de wethouder dat nog toelichten.

Wethouder BOTTER: In het besluit staat dat het moet worden vertaald in een juridisch sluitend systeem waarbij het de bedoeling is dat mensen zich daarop kunnen beroepen. Dat betekent dat je het helemaal moet gaan inrichten met beroep- en bezwaarprocedures. Dat kan aan de voorkant heel makkelijk zijn, maar het is in de uitwerking zoals u het heeft opgeschreven, een stuk ingewikkelder dan u waarschijnlijk denkt.

De wnd. VOORZITTER: Hiermee moet u het doen. We gaan aan de koffie.

De wnd. VOORZITTER: We vervolgen de vergadering.

Wethouder SNOEK: Dit weekend gaf de heer Aynan mij op Facebook de suggestie om ergens nog eens een nachtje over te slapen. Ik denk dat hij dat nu zelf aan het doen is. Ik heb dat gedaan, meerdere nachtjes zelfs. Graag had ik hem, maar ik ga nu u deelgenoot maken van mijn conclusie. Ik denk er nog steeds precies hetzelfde over. Waar ging dit over? In reactie op de Brexit gaf ik aan dat het soms lijkt alsof we in een neerwaartse spiraal zijn beland. Populisten voeren campagne op het afbrokkelende vertrouwen in de politiek om vervolgens met hun loze beloftes dit vertrouwen alleen maar verder uit te hollen. De verleiding is dan groot om cynisch te worden. Maar gelukkig winnen optimisme en vertrouwen het bij mij toch altijd weer van die angst. De jongeren in Groot-Brittannië kozen immers in ruime meerderheid juist voor de Europese Unie. En in de VS kiest de jeugd massaal voor een socialist op leeftijd en niet voor een rijke populist. Er groeit nu een generatie op voor wie internet en social media vanzelfsprekend zijn. Dit brengt uiteraard voor hen ook weer nieuwe uitdagingen mee, maar voor deze generatie is Syrië net zover weg als Brussel. Iedere generatie volwassenen is bang dat de generatie na hen alles zal verkwanselen. Maar generatie op generatie wordt het tegendeel bewezen. Leuk detail hierbij is dat iedere opvolgende generatie een IQ heeft dat gemiddeld tien punten hoger ligt dan dat van de voorgaande generatie. Dus enige bescheidenheid past ons hier.

Mevrouw VAN ZETTEN: Even een aanvulling, want u juicht over de jeugd in Engeland die zo voor de Brexit was. Maar slechts 26% is komen opdagen om te gaan stemmen. Dan zie je het echte enthousiasme van de jeugd voor dit soort ideeën.

Wethouder SNOEK: En de liefde van uw oude partij voor dit soort referenda is ook actueel. Maar die IQ-punten, daarover wilde ik het hebben, die gemiddeld bij een volgende generatie tien punten hoger liggen dan bij een vorige generatie. Dat roept ons op tot enige bescheidenheid.

Waarom vertel ik u dit allemaal bij deze kadernota? Omdat hier mijn inspiratie, motivatie en ambitie ligt. Deze weken spreken we met de stad over Haarlem in 2040. Een lonkend perspectief. Het Haarlem waarvoor wij hier wekelijks met elkaar de basis leggen, maar dat vooral beleefd en gevormd zal worden door die volgende generatie. Het zijn onze kinderen die in 2040 Haarlem en Spaarndam maken, die hier in 2040 wonen, werken en

recreëren. Zij zullen hier in 2040 ook het gemeentebestuur vormen. En wie weet spreken ze ook dan nog over onze huishoudelijke ondersteuning. Ik zie het als onze opgave om met elkaar de optimale randvoorwaarden te creëren voor deze volgende generatie, zodat zij zich maximaal kan ontwikkelen. Wij moeten zeker stellen dat kinderen de zorg krijgen die ze nodig hebben. Wij moeten zorgen dat jongeren, los van hun afkomst, binnen het onderwijs voluit tot hun recht komen. En wij moeten ruimte geven aan de jeugd om zich creatief, sportief en sociaal te ontwikkelen. Jeugdzorg, jongerenwerk, onderwijs en sport zijn essentiële ingrediënten voor een sterke positieve nieuwe generatie en dus ook voor een gezond Haarlem in 2040. Graag ga ik deze drie thema's dan ook even met u langs, waarbij ik ook enkele van uw vragen en moties beantwoord.

De heer SMIT: U sluit een algemene beschouwing af. Ik lees even het omgekeerde flynneffect voor. Het flynneffect is de tien punten per generatie. "Ondertussen zijn er echter ook studies die aangeven dat het flynneffect licht op z'n einde is. Zowel in Denemarken, Noorwegen en Groot-Brittannië zijn onderzoeken gedaan die laten zien dat het flynneffect niet alleen niet meer voorkomt, maar dat er zelfs sprake zou zijn van daling van het gemiddelde IQ." Wethouder, zegt u het maar.

Wethouder SNOEK: Ik hoor u niet zeggen dat het in Nederland ook al gekeerd is. Waarschijnlijk gaat het ná u ook omdraaien. Dat kan niet anders.

Maar nu als eerste onderwijs. Haarlem kent een breed en goed aanbod van scholen. Voor sommige nieuwe Haarlemmers is dit aanbod een van de redenen om naar Haarlem te verhuizen. Haarlem is een fijne plek om je kinderen te laten opgroeien. Maar in die populariteit schuilt ook de uitdaging. Blijft het ook in de toekomst mogelijk om in je eigen buurt naar de basisschool te gaan? Wij zullen in een groeiende stad moeten blijven investeren in goede onderwijshuisvesting – overigens een luxe probleem als je dit vergelijkt met de opgave waar de krimp gemeenten voor staan.

Vorig jaar heeft u als raad het college verzocht om, als aanvulling op dit bestaande onderwijsaanbod, de mogelijkheid van internationaal onderwijs en een university college te onderzoeken. Op dit moment kunnen we concluderen dat beide kans van slagen hebben. In de commissie Ontwikkeling heeft u al uitgebreid gesproken over de mogelijkheid van een university college in De Koepel. Kleinschalig, hoogwaardig universitair onderwijs. De Haarlemse maat dus. Hierover binnenkort meer.

Samen met de schoolbesturen hebben wij onderzoek gedaan naar de kansen van internationaal onderwijs in onze regio. Wij richten ons hier op zogenaamd rijksbekostigd onderwijs. Uit onderzoek blijkt dat dit haalbaar en kansrijk is in onze regio. Er zijn echter ook aanloopkosten. De komende periode zullen we in afstemming met de schoolbesturen en de regiogemeenten kijken hoe deze aanloopkosten verdeeld en gedragen kunnen worden.

Dan de sport. Net als bij het onderwijs geldt dat Haarlem een breed en divers aanbod kent van sportverenigingen. Een echte sportstad als je het mij vraagt. Maar voor de toekomst voorzie ik dat de verenigingsstructuur die zo kenmerkend is voor de het Nederlands sportlandschap het moeilijk zal krijgen. Besturen vergrijzen en veel mensen willen zich wel als vrijwilliger inzetten voor hun vereniging, maar niet meer in de vorm van een langdurig commitment zoals een bestuursfunctie. Door de relatie tussen sportverenigingen en het Sociaal domein te versterken, denk ik dat we de verenigingsstructuur duurzamer kunnen maken. De basis hiervoor hebben we gelegd in de Agenda voor de Sport. En inmiddels zien we op tal van plekken mooie initiatieven ontstaan, waarbij zorg, dagbesteding, activering en sportverenigingen met elkaar verweven raken. In die zin wordt Trots op zijn wenken bediend zoals u ook heeft kunnen lezen in het Koersdocument van Sociale zaken. En dan richt ik me even op de heer Van den Raadt. Het voelt hier soms een beetje alsof je je eigen taart krijgt opgediend. Dat is het gevoel dat bij mij bleef hangen bij motie 38. U vraagt naar de bekende weg. We

hebben een coalitieprogramma waarin we zeggen wat we gaan doen. We hebben een Agenda voor de Sport waarin we zeggen wat we gaan doen. U heeft net het Koersdocument behandeld waarin we zeggen wat we gaan doen. En vervolgens vraagt u ons per motie of het college dit wil gaan doen. Als college zeggen we dan dat het bij het bestaande beleid past en dat we dus positief staan tegenover deze motie. Maar in mijn hart voelt het ook nog wel eens anders.

De heer VAN DEN RAADT: Ik kijk deze wethouder graag diep in zijn ogen. Dat betekent dat u er ook mee akkoord gaat wanneer een sportvereniging dagbesteding gaat aanbieden dat die als beloning dan bijvoorbeeld een lagere huur mag betalen?

Wethouder SNOEK: Wat u kunt zien en waarover ik u alles wil vertellen, is het volgende. En dat is ook wat u in die motie vraagt om sportverenigingen te ondersteunen en samen met die sportverenigingen te kijken hoe ze hun accommodatie beter inzetbaar kunnen maken en inkomsten kunnen genereren die ze voor hun huur kunnen gebruiken. Dat weet u ook want dat heeft u in al die stukken kunnen lezen. De taart die wij met elkaar al hebben gebakken, serveert u hier in uw motie.

De heer VAN DEN RAADT: Dus het antwoord is 'ja' of toch niet?

Wethouder SNOEK: Dat is ook wat ik zeg. Het past bij het bestaande beleid. Het past bij de zaken die we doen. We staan positief tegenover de motie, maar een vereniging verdient geld door zijn accommodatie in te zetten voor andere gebruikers. Wij hoeven niet de huur voor een vereniging te verlagen als dat is wat u mij vraagt.

De heer VAN DEN RAADT: Dat vraag ik inderdaad. Als beloning dat een sportvereniging iets doet waar de gemeenschap ook iets aan heeft. Dat is misschien een verschillend element.

Wethouder SNOEK: Dan is het ook goed dat we dat scherp hebben. Ik ga graag nog even met het college in gesprek over hoe we dan u motie duiden en adviseren. Het CDA constateert terecht dat de binnensportaccommodaties de voorgaande jaren achter zijn gebleven bij de buitensportaccommodaties. Er is in de afgelopen tien jaar veel geïnvesteerd in de buitensport in Haarlem. Dit is niet zomaar gebeurd. In 2006 heeft de gemeenteraad besloten het achterstallig onderhoud op de sportcomplexen aan te pakken in de vorm van een tienjarenplan. Dit is in 2007 van start gegaan en was er op gericht om in 2016 weer up-to-date te zijn. Als basis hiervoor is in 2003 al een volledige inventarisatie gemaakt van het achterstallig onderhoud en de vereiste investeringen. Mijn voorstel is om in het komende halfjaar te werken aan een meerjarig kwalitatief en kwantitatief plan binnensportaccommodaties waarbij ook gekeken wordt hoe de groei van het leerlingenaantal opgevangen kan worden in de gymlokalen. Tot slot de motie Op rolletjes over een overdekt skatepark. Deze uitdaging wil het college graag aangaan. Wij zullen samen met de Stichting Skatepark Haarlem kijken hoe een overdekte skatevoorziening in Haarlem te realiseren is, gegeven de condities zoals u die schetst in de motie: het initiatief helpen opstarten, maar vervolgens ook in handen geven van de skatecommunity. Hierbij wil ik u op voorhand meegeven dat ik geen 'Balkenendetje' zal gaan doen met mevrouw De Raadt bij de opening. Dat laat ik graag aan de mensen over die dat kunnen.

De heer VAN DEN RAADT: Even nog over deze motie. Iedereen had er natuurlijk op gehoopt dat u wel op dat skateboard zou gaan staan. Hier komt dus een skateclub en die vraagt een overdekte accommodatie. U bent wel zo lief er bereidwillig aan mee te werken als er andere partijen komen die een overdekte accommodatie vragen?

Wethouder SNOEK: Ik ga met iedereen het gesprek aan. Als dat uw vraag is, of ik altijd bereid ben het gesprek aan te gaan en te verkennen wat de noodzaak is, wat het draagvlak is en hoe groot de behoefte is, dan wil ik u dat op voorhand toezeggen.

Mevrouw STERENBERG: Dan wil ik de heer Van den Raadt wel een beetje ondersteunen, want u spreekt zelf al van een opening.

Wethouder SNOEK: Terecht. Ik refereer aan de discussie die u maandagavond met elkaar heeft gevoerd over de opening waarbij mevrouw De Raadt heeft aangegeven dat zij bereid is een halfpipe ... niet?

De heer VAN DRIEL: Voor de goede orde: dat was een suggestie van mij.

Wethouder SNOEK: Ik ken de fractiediscipline van de CDA-fractie een beetje dus ik denk dat dat dan wel gaat gebeuren. In ieder geval refereerde ik daaraan. En dan de jeugdzorg. Terecht stelt de SP dat de veiligheid van kinderen boven alles gaat. Een van de ratio's achter de transitie was om partijen beter met elkaar te laten samenwerken. Daarin investeren wij als gemeente continu en in mijn beeld zijn de eerste resultaten hiervan ook merkbaar. Maar dat neemt niet weg dat wij hier voortdurend aan moeten blijven werken. Eerder zijn over de afstemming tussen jeugdzorg en de politie vragen gesteld door D66. Mijn voorstel is om de beantwoording van deze vragen en het tweede inspectierapport Veilig Thuis in samenhang te bespreken in de commissie Samenleving. Ik ben namelijk erg blij dat bij de tweede inspectie Veilig Thuis Kennemerland heeft laten zien dat is voldaan aan 22 van de 24 verwachtingen. Hiermee hebben zij invulling gegeven aan de zware opdracht die wij hen hebben meegegeven. Ook in de komende periode zal verder gewerkt worden aan de versterking van Veilig Thuis, de CJG-organisatie en de multidisciplinaire aanpak voor kindermishandeling en huiselijk geweld. In de praktijk zien we interessante nieuwe verbinding ontstaan, die voorheen in de geschotte financiering en aansturing niet tot stand kwamen. Zo krijgt u na het reces een voorstel tot de vorming van een Integraal KindCentrum waarbij onderwijs en zorg op één locatie aangeboden worden. Dit is winst voor kinderen en ouders. Ook versterken we middels een impulstraject de relatie CJG, onderwijs en leerplicht. En op aangeven van uw commissie Samenleving zullen we bij wijze van pilot in de Boerhaavewijk deze aanpak nog verder verbreden met veiligheid, met jongerenwerk, met sport, met zelforganisaties en alle andere mogelijke partners in de aanpak van schooluitval. Zo investeren we duurzaam in de toekomst van de generatie die ons Haarlem in 2040 zal maken.

Tot slot kom ik nog bij de vraag van de heer De Jong en vandaag aangevuld door mevrouw Van Zetten. Hij wil weten hoe het zo heeft kunnen komen dat Haarlem vroegtijdig is afgevallen als een van de fusiekandidaten voor Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Deze discussie hebben wij op 7 april uitvoerig met elkaar gevoerd in de commissie Bestuur. Daar hebben we met elkaar gereflecteerd op het afvallen van Haarlem en de achtergronden hiervan. Sindsdien heeft de Dorpsraad van Spaarndam zich per brief tot de provincie gericht met het verzoek om Spaarndam binnen Haarlem te verenigen. Ook heeft er een peiling plaatsgevonden onder de Spaarndammers die daarbij in meerderheid hebben aangegeven het liefst als één Spaarndam binnen de gemeentegrenzen van Haarlem verenigd te worden. Ondanks dit alles heeft gisteren de gemeenteraad van Haarlemmerliede gekozen voor een ongedeelde fusie met Haarlemmermeer. Zo werkt onze representatieve democratie en daar heb ik respect voor. Dus feliciteren wij Haarlemmerliede met de keuze voor hun fusiepartner, een van onze mooie gewaardeerde buurgemeenten. Er zijn echter nog drie andere democratische organen die hier hun zegje over moeten doen: de provincie, de Tweede Kamer en de

Eerste Kamer. Zoals eerder aangegeven zullen wij ons in het vervolgproces blijven inspannen voor de wens van Spaarndam om binnen Haarlem verenigd te worden. Wij zullen hierover met de beoogde fusiepartner het gesprek aangaan en dit ook richting provincie, Tweede en Eerste Kamer blijven bepleiten.

Mevrouw VAN ZETTEN: Ik vind dat natuurlijk een keurig antwoord, maar daar ging mijn vraag aan de burgemeester natuurlijk niet over. Die ging er natuurlijk om dat de schuldpositie van Haarlem voor Haarlemmerliede een reden vormde om ons niet te willen. Ik heb de wethouder van Haarlemmerliede geciteerd die klip-en-klaar zegt dat Haarlem Spaarndam-Oost niets te bieden heeft. Dat vind ik heel erg negatief en denigrerend. En dan zou ik wethouder Van Spijk – omdat die van D66 is – de vraag willen stellen waarom er niet meer lobbywerk vanuit Haarlem is verricht. Kennelijk zijn de verhoudingen zo verstoord dat wij de mensen daar niets te bieden hebben. Ik zou wel willen horen hoe dat kan. Ik heb op 7 april nog gezegd, ook tegen mevrouw Leitner, dat u in een afdeling zit, dat u op pad moet gaan naar de buurgemeente en alles uit de kast moest halen om de mensen in Spaarndam te overtuigen dat Spaarndam-Oost toch eigenlijk wel bij ons pittoreske Spaarndam-West hoort. Wat heeft de wethouder gedaan?

Wethouder SNOEK: Een paar van de punten die u nu aan de orde stelt, vormen partijpolitiek en daarvoor verwijs ik u naar de door u gewenste fracties. Ik ga hier geen verantwoording afleggen over wat een wethouder van een buurgemeente zegt. Daar neem ik kennis van en het is aan hem of haar om dat te zeggen. Hem, in dit geval. De kern van uw punt is de schuldpositie van Haarlem. Daarop hebben we 7 april gereflecteerd. Wat is nu de oorzaak dat Haarlem is afgefallen? Er wordt steeds gewezen op onze schuldpositie. Amsterdam is wel tot die laatste drie gekomen, een stad met een schuldpositie die vele malen hoger is dan die van Haarlem. Dat kan natuurlijk want die stad is vele malen groter. Daar bedraagt de schuld 5 miljard euro. Maar ook per inwoner is de schuld daar hoger. Als dat de logica was van het afvallen van Haarlem, dan denk ik dat het dat niet helemaal is. Ik heb u ook gezegd wat ik denk dat het wel is. Dat wil ik hier best nog een keer herhalen. We hebben ons als buurgemeente in het verleden uitgesproken over die buurgemeente. We hebben wat gezegd over Spaarndam Buiten en over allerlei voorzieningen. Dat hebben we steeds gedaan vanuit het belang van het groen van die buffergemeente. Dat is het belang dat we als Haarlem steeds hebben uitgedragen en ook tot in lengte der dagen zullen uitdragen. Dat heeft u hier aan ons specifiek verzocht. U heeft gezegd dat het nog scherper in de position paper moest komen. Ik ben het met u eens dat dat belang altijd goed naar voren moet worden gebracht.

Mevrouw VAN ZETTEN: Een ding is wel duidelijk. U heeft de position paper helemaal niet met de gemeenteraad besproken. Begint u daar niet over. Dan hadden we u de boodschap wel kunnen meegeven hoe u dat had moeten aanpakken.

Wethouder SNOEK: Ik verwijs u naar onze bespreking op 7 april waarin wij ditzelfde onderwerp met elkaar hebben besproken en ook precies dit detail.

De wnd. VOORZITTER: Dat is dan ook precies de reden dat ik graag voorstel door te gaan met de volgende wethouder. Of is er nog iemand die een andere vraag heeft, maar dan niet meer over Haarlemmerliede?

De heer SMIT: Een punt van orde. Waarom mag ik daarover geen opmerking naar het college maken?

De wnd. VOORZITTER: Heel simpel. De debatorde staat op nul. Het debatonderwerp is besproken. In die zin gaat het niet over de Kadernota. Ik heb het debat keurig even laten

gaan. Als we daarover allemaal ons zegje willen doen, dan is het straks 22.30 uur. Het komt ongetwijfeld wel weer ergens in een commissie terug, mijnheer Smit. Dat is de enige reden. Dus gewoon: pragmatisch. Als u een andere vraag heeft over de portefeuille van de wethouder, dan bent u welkom en anders ga ik naar de heer Van den Raadt.

De heer SMIT: Mag ik u dan vragen of u op de hoogte bent van het feit dat na het argument dat de Haarlemse schuld zo hoog was niet meer relevant was in relatie tot de schuld van de Amsterdammer, dat men toen in Spaarnwoude zei dat het investeringsplafond een argument was om niet voor Haarlem te kiezen?

Wethouder SNOEK: Ik ben daar wezen inspreken in de commissievergadering bij Haarlemmerliede-Spaarnwoude en ik ben daar met de raad van Haarlemmerliede-Spaarnwoude het gesprek aangegaan over ons kasstroomplafond. Ik heb aangegeven dat het voor iedere gemeente goed is om goed na te denken over hoeveel ze uitgeeft. Maar ik heb daar ook aangegeven dat wij 26,5 miljoen per jaar investeren in onze stad.

De heer SMIT: Ik wil u niet afvallen. Mijn woorden waren bedoeld als steun. Toen de eerste smoes niet werkte, kwam de tweede smoes en dat was dat investeringsplafond. Op die punten kun je je namelijk nooit verdedigen of alleen maar erop wijzen dat je als stad heel bewust bezig bent.

De heer VAN DEN RAADT: Ik wilde daarover ook iets zeggen. Dat zal ik nu inslikken. Kennelijk wordt het recept nu toch uitgevoerd zoals die taart gebakken gaat worden – precies zoals wij het al voorspelden. Dan even over de tijd. Die staat nu op nul maar onze favoriete wethouder moet nog komen. Hoe pakken we dat aan?

De wvd. VOORZITTER: Dat is helemaal niet zo moeilijk. Er komen nog twee wethouders en er is debat. We willen dat debat wel in goede orde voeren. Nu komt eerst wethouder Langenacker.

Wethouder LANGENACKER: Tegen 2050 is ons huis een groen energiefabriekje, is autobezit een hobby geworden en printen we lokaal onze eigen 3D-producten. De Amerikaanse econoom Jeremy Rifkin spreekt niet over winstmaximalisatie en concurrentie, maar heeft de mond vol van empathie en coöperatieven. Volgens Rifkin is het kapitalisme een soort nageslacht aan het kweken: de deeleconomie en de samenwerkende burger. Al in 1995 voorspelde deze visionair dat slimme machines menselijke arbeid steeds meer zouden vervangen. En in de week van de toekomst in onze stad, op de bijeenkomst Economie, bevestigt John Meulemans, finalist van de Haarlemse ondernemersprijs, deze mogelijke ontwikkelingen. Maar er zijn ook andere ontwikkelingen die tijdens deze week constant aan de orde kwamen en in uw bijdragen ook. Drie belangrijke thema's en daarover ga ik het nu met u hebben. De drie vragen zijn: Hoe zorgen we ervoor dat nu en in de toekomst iedereen een betaalbare woning kan blijven vinden in onze stad? Hoe zorgen we ervoor dat mensen kunnen blijven werken in onze stad of regio? En hoe zorgen we ervoor dat Haarlem ongedeeld blijft of hoe voorkomen we een tweedeling?

Ik begin met het onderdeel werkgelegenheid. De grote recessie lijkt voorbij. U vraagt in uw bijdragen om resultaten op economisch gebied en ik noem een paar cijfers van het afgelopen jaar, dus over 2015. Het aantal banen in 2015 is ten opzichte van 2014 gelijk gebleven. Het zijn er 64.000. En wist u dat het aantal vestigingen ten opzichte van 2014 met 600 is gegroeid? Het zijn er nu 12.800. In 2015 kwamen er 623 nieuwe bedrijven bij. Dat betekent 5% groei en landelijk is dit 2,9%. De pijlers van de economische groei in Haarlem in 2015 waren de detailhandel, de horeca en de ICT. Juist in die ICT ontstonden hier weer banen voor jongeren. De arbeidsparticipatie in Haarlem is nog steeds hoog,

74%. Haarlem behoort hiermee tot de top 3 qua arbeidsparticipatie van vergelijkbare steden. In de Waarderpolder zijn het eerste halfjaar meer kavels verkocht dan in de afgelopen 4 jaar. Ik noem er een paar bedrijven waar deze kavels aan verkocht zijn: Maxima, de uitbreiding van Cavex, Top Format en we zijn in gesprek met Zandbergen die wil uitbreiden op het sportpark Oudeweg. Vooralsnog kleinere oppervlakten, maar het getuigt wel van nieuw vertrouwen. Dat nieuwe vertrouwen is er ook dankzij een nieuw convenant Waarderpolder Samen Doen.

Ook het toerisme groeit met extra 91.000 bezoekers ten opzichte van 2014. En Haarlem wint aan populariteit als plaats om te overnachten. En hoe mooi is het om u te vertellen dat juist vandaag bekend is geworden dat 3DMakersZone officieel tot Fieldlab binnen de smart industry is uitgeroepen. De verwachting is dat na de zomer het ministerie meer geld voor smart industry beschikbaar gaat stellen en vooral fieldlabs daarvoor in aanmerking kunnen komen. Innovatie in Haarlem met landelijke allure.

Niet alle werkgelegenheid kan hier behouden blijven. OPH gaf al aan dat Dantuma, het Haarlems bedrijf, werd overgenomen door een multinational die op voorhand al had beslist dat Lijnden de beste plek is voor het nieuwe bedrijf. Grondprijzen of afstand tot Schiphol wegen voor sommige bedrijven zwaarder dan Haarlemse verbondenheid. Overigens zie ik steeds meer Haarlemmers met een onderneming in Amsterdam op zoek gaan naar een werklocatie in Haarlem. Dit lijkt misschien het antwoord voor de heer Mohr op zijn vraag over het volgen van werk na wonen. Een andere verklaring is dat uit het rapport Trickle down in de stad blijkt dat hoogopgeleide inwoners extra werkplekken creëren in de horeca, cultuur of detailhandel.

De heer MOHR: In de inleiding op de Kadernota schrijft het college dat de groei van het aantal inwoners leidt tot extra banen. U geeft aan dat de hoogopgeleiden naar Haarlem trekken. Ik geloof helemaal niet dat die hoogopgeleiden naar Haarlem trekken omdat de huizen er gewoonweg niet zijn. Waar wel huizen beschikbaar zijn of op korte termijn komen, is aan de onderkant van die markt. Dat trekt een heel ander opgeleid publiek aan dan het publiek waarover u spreekt. Dan nogmaals mijn vraag. U stelt dat de groei van de bevolking leidt tot groei van het aantal banen, hoe ziet u die relatie?

Wethouder LANGENACKER: Ik heb u net uitgelegd hoe ik dat zie. Ik wil nog wel even ingaan op uw eerdere opmerking. We zien dat op dit moment de woningmarkt sinds vorig jaar openstaat. Dat betekent dat als mensen van buiten zich willen melden voor een sociale huurwoning, ze te maken hebben met een wachttijd van vijf jaar. Die mensen treden op dit moment dus nog niet toe tot de sociale huurmarkt. We zien wel dat er steeds meer kopers komen in Haarlem. Die komen met geld. Ik zeg niet dat dat allemaal hoogopgeleiden zijn, maar ik zie wel dat een deel daarvan ook gewoon die uitgaven doet in onze stad.

Ik heb u nu een aantal ontwikkelingen genoemd waarover we best redelijk tevreden kunnen zijn, maar ik noem u ook vijf ontwikkelingen waarvoor we oog hebben en waarmee Haarlem aan de slag wil. De werkgelegenheid is per saldo afgenomen in het laatste decennium. Pas dit jaar blijft het aantal arbeidsplaatsen stabiel en daalt niet meer. Overigens is alleen in Amsterdam en Haarlemmermeer de werkgelegenheid toegenomen in de afgelopen vijf jaar. Dat is wat ons betreft dus echt een aandachtspunt. We hebben ook met elkaar afgesproken dat we ons extra blijven inzetten om die werkgelegenheid ook naar onze stad te halen.

De heer VAN DEN RAADT: Ik heb veel geduld, want ik heb nog een vraag over de inleiding van deze wethouder. Allemaal mooie verhalen. Steeds meer bedrijven en steeds meer van alles. Betekent dat voor de burger van Haarlem omdat er steeds meer bedrijven en mensen komen, dat hij ook een keer wat minder gemeentelijke belasting gaat betalen? We gaan het dan toch delen door meer mensen.

Wethouder LANGENACKER: Volgens mij is dat een goede vraag voor mijn collega.

De heer VAN DEN RAADT: U heeft het over de afname van de werkloosheid. Ik heb daarnaar wel eens gevraagd in de commissie en toen zei u dat dat antwoord nog zou komen want u was bezig met een onderzoek. Ik krijg nu het idee dat u dat onderzoek heeft gelezen. Ik vroeg toen of die afname van de werkloosheid in Haarlem en weinig inkomen hebben, kwam doordat mensen verhuizen naar Beverwijk en IJmuiden omdat ze het niet meer kunnen betalen en dat we mensen met een baan en een inkomen importeren. Hoe is uw visie daarop? Heeft u dat onderzoek nu?

Wethouder LANGENACKER: Ik heb u een aantal getallen genoemd. Ik weet niet welk getal u nu van mij wilt horen. Laten we daarop even terugkomen in de tweede termijn.

De heer VAN DEN RAADT: Dan luidt de vraag: Komt het dat de werkloosheid in Haarlem afneemt doordat de werklozen niet langer in Haarlem kunnen wonen en het niet meer kunnen betalen?

Wethouder LANGENACKER: In Haarlem hebben we een goed sociaal stelsel. Iedereen die werkloos is en gebruik moet maken van een bijstand, die bieden wij die bijstand ook. We hebben ook een goede armoederegeling. Ik ga daar straks ook nog even op in. Het is niet zo dat we deze mensen de stad uitsturen.

De heer SMIT: U refereert een aantal malen aan vragen van OPHaarlem. Leuk, maar niet zo vreemd want ik heb mijn algemene beschouwing ingestoken op drie thema's: wonen, werk en welzijn. Ik waardeer het ten zeerste dat u diezelfde thema's ook als structuur in uw betoog gebruikt. Maar bij de algemene beschouwing zei de heer Fritz dat er in Zuid-Kennemerland en Velsen tweeduizend banen waren bijgekomen. Ik dacht dat hij refereerde aan Velsen. U heeft het alleen maar over Haarlemmermeer en Amsterdam. Blijkbaar is Velsen ook een plek waar arbeidsplaatsen zijn bijgekomen.

Wethouder LANGENACKER: Ik ken de cijfers over 2015 niet, maar ik zie wel dat over de afgelopen vijf jaar in Haarlem gemiddeld na Amsterdam en Haarlemmermeer de meeste werkgelegenheid is ontstaan, ook al is die negatief. Dus minder slecht dan elders in de MRA.

De heer VAN HAGA: U zegt dat het aantal banen voor het eerst dit jaar niet is gedaald. Jarenlang verdwenen er geloof ik achthonderd banen per jaar. Dankzij uw beleid is dat nu tot staan gebracht. Gefeliciteerd, dat is mooi. Maar u geeft aan dat het nog steeds een aandachtspunt is. Kunt u concreet aangeven wat u dan gaat doen om het aantal banen te laten toenemen in Haarlem? En dan nog een tweede vraag. U gaf aan bij uw antwoord op de vraag van de heer Mohr dat er hoogopgeleiden naar Haarlem komen. En u gaf ook aan dat er meer kopers naar Haarlem komen. Uit welke analyse blijkt dat? Komen er meer hoogopgeleide kopers en vertrekken er meer laagopgeleide woningbezitters? Is er ergens een document beschikbaar waaruit dat blijkt? Ik heb dat nergens nog kunnen lezen. Iedere keer dat er een woning wordt gekocht, vertrekt er ook een koper. Ik kan me niet voorstellen dat er een analyse bestaat waaruit het opleidingsverschil van die kopers blijkt.

Wethouder LANGENACKER: Volgens mij hebben we in de laatste commissie ook met dat document gewerkt, maar misschien is het goed u dat document nog even toe te sturen. En uw eerste vraag is wat we gaan doen. Ik had een aantal thema's waarvan ik zei dat we daarmee aan de slag moesten. Die vormen daarvan een onderdeel. Als u dan zegt dat u nog niet voldoende antwoord heeft, dan kom ik daarop nog weer terug.

De heer GARRETSEN: Ik heb nog een opmerking naar aanleiding van een vraag van OPHaarlem over de dalende werkloosheid. Ik dacht dat juist het aantal mensen in de bijstand in Haarlem toenam. Wellicht kunt u daarover opheldering geven.

Wethouder LANGENACKER: Ja, dat klopt. Het aantal mensen in de bijstand is toegenomen en dat komt doordat door de Participatiewet de doelgroep die in aanmerking komt voor de uitkering, groter is geworden. En het komt ook voor een klein deel doordat mensen tot 67 jaar in de bijstand zitten voordat ze met pensioen gaan en daardoor langer gebruikmaken van de bijstand.

Oké, ik wilde u vijf ontwikkelingen aangeven. Een heb ik er al eerder genoemd. Het tweede is dat in het vestigingsklimaat van Haarlem een internationale school en een university college een welkome aanvulling zouden vormen. Een derde punt is dat wonen een financieel krachtige sector is, die op veel plekken de hotelsector of reguliere bedrijvigheid kan wegdrücken. Ook daar blijven we goed monitoren. De arbeidsmarkt kent steeds meer dynamiek, denk aan de recente ontwikkelingen in de detailhandel zoals bij V&D. Wij blijven dat goed monitoren en moeten ook goed blijven kijken waar we de bedrijven kunnen ondersteunen om de werkgelegenheid in onze stad te kunnen blijven faciliteren.

De heer VAN HAGA: Ik heb eigenlijk een beetje hetzelfde als mijn eerdere interruptie op mevrouw Leitner. U zegt dat we zullen gaan ondersteunen en in de gaten gaan houden. We gaan van alles doen, maar hoe gaat u dat dan doen?

Wethouder LANGENACKER: Laat ik naar aanleiding van uw eerste opmerking het volgende zeggen. U gaf aan dat er ander beleid is gevoerd waardoor de werkgelegenheid is gestabiliseerd, dus het is heel mooi dat u mij daartoe in staat acht maar dat is natuurlijk niet waar. Laten we er duidelijk in zijn: bedrijven moeten zelf in staat zijn om winstgevend te zijn en daarmee de werkgelegenheid in onze stad kunnen bieden.

De heer VAN HAGA: Maar u zegt dat u die bedrijven gaat ondersteunen.

Wethouder LANGENACKER: Wat doen we dan wel? Ik heb het al eerder met u besproken maar we zijn bezig in onze stad nu nog met deze burgemeester die in een burgemeestersnetwerk zit die ambassadeur te laten zijn voor de werkgelegenheid in onze stad. Dat betekent dat ze zoeken en ook in het buitenland kijken naar waar ze Haarlem op de kaart kunnen zetten.

De heer VAN HAGA: U stuurt de burgemeester naar het buitenland?

Wethouder LANGENACKER: Nee, we sturen niet de burgemeester naar het buitenland maar we zorgen ervoor dat in ons netwerk van CEO's van grote bedrijven zij ervoor zorgen dat Haarlem verder op de kaart wordt gezet. Daarnaast sluiten we ook aan bij netwerken binnen de MRA. Wij zijn onderdeel van de MRA. De MRA is internationaal heel actief, maar ook landelijk. Dat doet de heer Van Spijk ook. We zorgen ervoor op allerlei beurzen en op allerlei andere manieren om Haarlem op de kaart te zetten.

De heer VAN HAGA: De heer Van Spijk gaat op een beurs staan?

Wethouder LANGENACKER: Vorig jaar hebben we ons aangesloten bij het Expat Center. Als je internationale bedrijven wilt trekken, dan moet je er ook voor zorgen dat de faciliteiten voor de mensen die eventueel hierheen willen komen, goed genoeg zijn. Ook daarin zijn wij actief.

De heer VAN HAGA: En hoe meet u het resultaat van al deze mooie acties als de heer Van Spijk op een beurs gaat staan?

Wethouder LANGENACKER: De heer Van Spijk is ook op een beurs geweest, maar het gaat er niet om dat de heer Van Spijk op een beurs is geweest. Het gaat erom dat we met elkaar laten zien dat het belangrijk is dat Haarlem onderdeel is van de MRA, dat het in Amsterdam steeds drukker wordt en dat niet alleen bewoners maar ook bedrijven zoeken naar plekken waar het niet alleen fijn werken maar ook fijn wonen is voor het personeel. Daarin is Haarlem een heel aantrekkelijk alternatief.

De heer MOHR: Als het dan toch gaat om het faciliteren van werkgelegenheid, dat waren de woorden die de wethouder gebruikt, kan de wethouder dan aangeven welke inspiratie bij de reis die zij recent maakte ik geloof naar de VS, haar op dit punt heeft gebracht en waarvan wij als stad gaan profiteren in termen van groei van werkgelegenheid?

Wethouder LANGENACKER: Ja, dat kan ik doen want die link is er absoluut. Wij zijn met een aantal start-ups en met Haarlem Valley, een initiatief van een Haarlemse en ook nog Haarlemmer van het jaar, naar Harlem gegaan omdat daar ook een start-upklimaat is. We hebben daarmee Haarlem op de kaart gezet. Daar vindt men het heel prettig dat die namen Harlem en Haarlem zijn gekoppeld. Uiteindelijk zie je dat er start-ups uit Harlem New York zich in Haarlem willen vestigen. Daarnaast zie je dat start-ups ontzettend belangrijk zijn in die technologieontwikkeling die er nu is om ook weer grotere bedrijven te triggeren om de technologie van die start-ups over te nemen en daarmee de werkgelegenheid in onze stad verder te vergroten. Daarnaast zie je dat twee van de tien start-ups echt uitgroeien tot een groot bedrijf waar uiteindelijk veel personeel in de toekomst komt te werken. Dat is de reden dat dit een van de pijlers is van ons economisch beleid.

De wvd. VOORZITTER: Bent u in de gelegenheid op een ander moment de discussie over werkgelegenheid te voeren omwille van de tijd en dat we hier nu ons tot de hoofdlijnen beperken? Mag ik dat beroep op u doen? Dank u wel.

Wethouder LANGENACKER: Ik ga nog even iets zeggen over de gemeentegrenzen. Ik heb dat al kort gedaan. De discussie werd hier gevoerd of de werkgelegenheid nu allemaal in Haarlem moet zitten. Nee. Werken en wonen moeten in een goede balans zijn, maar het is wel een speerpunt voor de komende tijd om de werkgelegenheid die is afgenomen, weer te laten toenemen in onze stad. Maar de arbeidsmarkt houdt geen rekening met gemeentegrenzen. Dat doet een woningmarkt overigens ook niet. Het college heeft gisteren het besluit genomen te kiezen voor de MRA-variant voor de woningmarktregio. Misschien heeft u het vandaag in de krant gezien. Waarom? Om ervoor te zorgen dat er voldoende betaalbare woningen blijven in Haarlem. Het college heeft ervoor gekozen om Ymere een plek te blijven geven in Haarlem om ook te kunnen investeren en te kunnen bouwen in onze stad. Niet alleen Ymere, ook de andere twee corporaties. Die gaan daar ook van alles aan doen om de komende jaren in de vraag naar woningen te kunnen voorzien. Daarbij blijven corporaties ook op zoek naar woningen die kunnen worden toegevoegd. Die ongedeeldstaddiscussie, daar zijn de corporaties nu heel actief mee bezig. Je ziet dat ze in sommige delen, Zuidwest, wat duurdere, grotere woningen verkopen en in die regio wel kleinere en betaalbare wooneenheden daarvoor willen terug bouwen. Dat is een goed teken. U geeft mij in de moties 21 en 22, en dan kijk ik even specifiek naar OPHaarlem, kaders mee voor de Woonvisie. Ik ben bereid deze te onderzoeken en ik vraag u deze aan te houden tot de Woonvisie er is of mij in ieder geval de ruimte te geven om daarmee in de Woonvisie iets te doen.

De heer GARRETSSEN: Ik wilde u even herinneren aan een motie van de SP en de VVD die u in december heeft overgenomen en waarin u toezegt voor 1 september te komen met de resultaten van het onderzoek. U zou onderzoek doen naar de behoefte aan zorgwoningen, woningen voor ouderen in Haarlem. Ik wil heel graag dat u dat onderzoek betreft bij de motie van OPHaarlem.

Wethouder LANGENACKER: Ja, dat zal ik doen. In de laatste commissie hebben wij ook afgesproken dat dat onderzoek, dat bijna klaar is, 9 september of in ieder geval in een van de eerste weken dat wij hier weer actief zijn, in een raadsmarkt met u wordt gedeeld.

De heer VISSER (ChristenUnie): De chaos in onze regio is nu compleet. Niemand heeft de rug recht gehouden en gezegd gewoon voor Zuid-Kennemerland en IJmond te gaan. U zegt voor de MRA-regio te gaan terwijl u wel tegelijkertijd zegt dat u een Woonmarktvisie, een Rap wilt maken met de IJmond. U wilt nu met een gebied buiten de regio waarvoor u kiest, wel een visie maken. Hoe wilt u deze chaos rechtbreien? Het ene gat dicht u, het andere gat creëert u. Waarom heeft u niet net zoals IJmond gezegd een signaal te geven aan minister Blok, een krachtig signaal dat wij voor Zuid-Kennemerland en IJmond kiezen?

De wnd. VOORZITTER: Dit is uitgebreid in de commissie besproken. Ook uw bijdrage. Alle fracties hebben meegedaan aan die discussie. De wethouder heeft het laten meewegen, verwacht ik tenminste, hoop ik tenminste, in de collegevergadering. Ik stel voor de waaromvragen na het reces eventueel aan de orde te stellen.

De heer VISSER (ChristenUnie): Even een punt van orde. Voor 1 juli moeten wij het de minister laten weten. Deze raadsvergadering en die van morgen vormen onze laatste kans om dit collegebesluit te corrigeren. Wij mogen dus echt in deze raadsvergadering het college ter verantwoording roepen.

De wnd. VOORZITTER: Dan stel ik voor dat u een motie of een amendement indient en dat dit aan de hand van uw motie aan de orde komt.

De heer VISSER (ChristenUnie): Dan wil ik voor een dergelijke motie toch een vraag stellen aan de wethouder. Als de regio IJmond ook had gebogen en had gezegd aan te sluiten bij de MRA, oké, dan had ik het nog kunnen begrijpen. Nu eindelijk iemand zijn rug recht houdt en de wethouder dat niet doet, creëert de wethouder nieuwe problemen. Kennelijk vindt de wethouder het belang van Ymere belangrijker dan de eenheid van een regio Zuid-Kennemerland/IJmond.

De wnd. VOORZITTER: U gaat toch weer door op de inhoud ondanks wat ik net zei. Vervolgens lag er een ruime meerderheid in de commissie die de wethouder op haar voorlopig standpunt toen ondersteunde. Het geeft allemaal niet en de wethouder krijgt de gelegenheid antwoord te geven, maar gaat u er alstublieft niet dieper op in. Het is uit en te na besproken. Echt waar.

De heer VISSER (ChristenUnie): Het is nieuwe informatie dat de wethouder een andere keuze maakt dan IJmond, dus het kan voor heel partijen ook een nieuwe afweging betekenen.

De wnd. VOORZITTER: U krijgt antwoord van de wethouder op uw vraag.

Wethouder LANGENACKER: Wij hebben gekozen voor het blijven investeren van Ymere in onze stad. Als ik de discussie hier in de eerste termijn van de raad heb gehoord bij de Kadernota, dan zeggen we allemaal dat er extra moet worden gebouwd. Wij vonden het belangrijk die bouwmogelijkheden in onze stad te blijven faciliteren. Dat is punt 1. En punt 2 is daarmee zelf de regie te hebben. Vervolgens zegt u dat IJmond een andere keuze heeft gemaakt dan Zuid-Kennemerland. Dat is correct. Maar dat betekent dat bestuurlijk op deze manier via de Rap die de vorige keer is vastgesteld, die samenwerking in stand blijft. Het enige verschil is dat wij hebben gekozen voor verschillende investeringsregio's voor onze corporaties. Daar hebben we verschillend over gedacht. Ik heb mij, nogmaals, met steun van u, ingezet om de bouwcapaciteit en de investeringscapaciteit in onze stad en in onze regio overeind te houden.

De wnd. VOORZITTER: Wethouder, vervolgt u uw betoog.

Wethouder LANGENACKER: Waarover ik me zorgen maak, is – en dan heb ik het over het onderdeel ongedeelde stad – dat de werkloosheid relatief hoog is onder laagopgeleide, niet-westerse allochtonen en jongeren. En ja, mijnheer De Jong en anderen, de kansen voor statushouders op werk zijn ook kleiner. De komende tijd moeten we dus op al deze groepen inzetten. De ambitie van het college op het laten meedoen van statushouders zit niet in het schrijven van een papieren nota. We zijn in gesprek met statushouders, vrijwilligers, werkgevers, maatschappelijke organisaties, de kerken en bewoners om zaken tot stand te brengen. In september start bijvoorbeeld het NovaCollege met leerwerktrajecten. Met het project Pippa's Kookcafé zetten we in om statushouders en mensen uit de bijstand op te leiden en te laten werken in de Haarlemse horeca. Stadsgarage organiseert binnenkort een themabijeenkomst voor ondernemers over de kansen en ondersteunende mogelijkheden voor ondernemers om statushouders en mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Zowel VVD als D66 vroeg wanneer het aangescherpte programma met financiële onderbouwing kwam. We hebben met elkaar afgesproken dat we nu een vliegende start maken, we zitten niet stil. De verdeling van het landelijk budget over de gemeenten zal pas in de septembercirculaire definitief worden; na het zomerreces kom ik met een aangescherpte notitie. De kosten van de trajecten en extra zorg hebben we eerder in het sociaal programma Financieel in beeld gebracht. Daarnaast vroeg u – en dan kijk ik even naar Trots – of het beschikbaar gestelde minimabudget afdoende is. Het antwoord is ja. Een deel van de huur, inrichting en begeleiding van de statushouders op de Zijlweg wordt betaald uit het minimabudget en dat is afdoende.

De heer VAN DEN RAADT: Omdat ik al een tijdje zit te wachten, heb ik ondertussen drie vragen. De eerste gaat nog over de keuze voor de MRA. Wat zijn de gevolgen voor deze Kadernota? Betekent het bijvoorbeeld als we samengaan met Amsterdam dat mensen op de wachtlijst in Amsterdam ook recht hebben op een huurwoning in Haarlem? Volgende vraag. U heeft het er heel terecht over dat u geen gedeelde stad wilt in Haarlem. Een prima idee. U zegt ook dat bij statushouders – en dat blijkt ook uit verschillende artikelen – na vijf jaar slechts een op de tien een baan heeft. Bent u bereid een vliegende start te maken? U heeft allemaal fantastische projecten genoemd waaraan de gemeente waarschijnlijk zelf weinig doet, maar bent u bereid totdat die vliendestartprojecten allemaal zo vliegend tevoorschijn komen, ervoor te zorgen dat die stad niet verder verdeeld raakt door bijvoorbeeld statushouders, vaak werkloos en in de bijstand, niet in wijken te stoppen waar de werkloosheid al heel hoog is? Gaat u het een beetje verspreiden over de stad zodat we ongedeeld blijven?

Wethouder LANGENACKER: Eerst even over de MRA. De keuze voor de MRA rond de woningmarktregio heeft geen enkele invloed op het woonruimteverdeelsysteem, dus niet

op wanneer waar burgers gaan wonen in onze stad. Het heeft alleen invloed op de investeringscapaciteit en de ruimte van corporaties: waar ze mogen investeren, in welk gebied en in dit geval betekent het dat Ymere inderdaad ook in onze gemeente mag blijven investeren. Dan de spreiding van het huisvesten van statushouders. En dan kom ik ook meteen even op de Boerhaaveflat waarop u eerder mijn collega bevroeg. Wij hebben juist met elkaar afgesproken bij het huisvesten van statushouders dat we dat inderdaad verspreid over de stad doen. Dat betekent dat we aan de ene kant nu de vluchtelingen – en dat is de groep die nog geen status heeft – voor een deel in Oost-Centrum, namelijk in De Koepel en straks waarschijnlijk in de Boerhaaveflat, daar huisvesten en daarnaast kijken waar we tijdelijke woningen kunnen toevoegen in onze stad. Zoals u weet zijn we daarover in gesprek over het Delftplein in Haarlem-Noord. We hebben de Zijlweg al in Zuidwest. Zo proberen we juist zo veel mogelijk die spreiding te laten plaatsvinden en die ongedeelde stad te faciliteren.

De wnd. VOORZITTER: Omwille van de tijd wil ik naar het systeem toe: vraag stellen, antwoord en verder. Dan hebben we wat minder debat. Het is niet anders. Na 23.00 uur worden we toch allemaal wat onrustig. Zo werkt het nu eenmaal.

De heer SMIT: Ik word niet onrustig, maar ik werd net overruled door de heer Visser en daardoor stel ik mijn vraag wat vertraagd. Allereerst dank ik u voor de reactie op motie 21 en 22, maar ik vind het ook leuk van het college dat u daaraan straks targets durft te verbinden. In mijn algemene beschouwing zei ik al dat ik u daarop niet ga afrekenen, maar ik waardeer de durf om vol op stoom te gaan. Dan constateer ik wel dat u niet bent ingegaan op mijn vraag die ik schriftelijk heb toegezonden. Ik had gevraagd of u de vijftig garantiebanen die tot 2026 zouden lopen, al qua invulling al in 2018 gerealiseerd kan krijgen. Als u die vraag niet heeft staan, dan verwacht ik uw reactie in de tweede termijn.

Wethouder LANGENACKER: Die vraag heb ik wel staan. Eind 2015 waren er in Haarlem 207 garantiebanen ingevuld met kandidaten uit het doelgroepenregister. De ambitie uit de programmabegroting is 50 garantiebanen per jaar en de ambitie van de gemeente Haarlem als werkgever is 5 garantiebanen per jaar. Wij zijn al over die target heen, maar vanuit het werkbedrijf hebben we een grotere ambitie neergelegd. We willen nog meer garantiebanen en dat doen we door middel van een aantal projecten. Goed. Nog heel even kort de Boerhaaveflat. Dat was een locatie voor tijdelijke huisvesting. De Boerhaaveflat zelf heeft de laatste jaren op de nominatie gestaan voor sloop. Daarna zouden er tijdelijke woningen worden geplaatst. Het is op dit moment niet zeker dat op die locatie nog tijdelijke woningen worden geplaatst. Daarover gaan we later in gesprek.

Ik wil ook nog even kort iets zeggen over nieuwe Haarlemmers. Het is goed om nog een keer te benadrukken dat we kiezen voor een gelijkwaardige stad maar dat toch de ene statushouder de andere niet is. Er zijn hooggekwalificeerde statushouders die vloeiend Engels spreken en snel Nederlands leren. Die zijn zelfredzaam en vinden zelf werk en woning. Er zijn ook statushouders die analfabeet zijn in hun eigen taal en die in hun eigen land niet eens basisonderwijs hebben gehad, die weinig leervermogen hebben en uit een totaal andere cultuur komen. Die zijn zeker niet op korte termijn te matchen op onze arbeidsmarkt.

De heer DE JONG: En u bent voor al die mensen verantwoordelijk wat de VVD betreft en u bent ook verantwoordelijk voor een goede integratie. U kunt wel zeggen dat integratie niet zit in het schrijven van een nota, maar u bent wel verantwoordelijk om ons te informeren wat u doet. U heeft de opdracht gekregen met een integratienota te komen die wat omvattender is dan u ons heeft doen toekomen. Dat heeft u niet gedaan en dat

gaat dan in september gebeuren. Het zal allemaal wel. Blijkbaar zijn er veel initiatieven. Ik weet het niet, want u informeert mij niet. Gaat u in uw septembernota dan ook in op de overdracht van Nederlandse normen en waarden bij al die nieuwe Haarlemmers?

Wethouder LANGENACKER: Daarop zal ik ingaan in die nota, ja. Maar wat als mensen niet kunnen werken en afhankelijk zijn van sociale zaken of van een uitkering? Dan hebben wij een Koersnota waarin we de kaders voor de komende jaren vastleggen. Ken je klant, ken de stad zijn de belangrijkste begrippen. En ja, mijnheer Garretsen, als ik mijn collega hier net hoor over die taart, dan is dat een hele verse, misschien nog wel warme taart die we vorige week donderdag in de commissie hebben gehad en waarin we ook toen in de bespreking hebben bevestigd dat we daarover waarschijnlijk nog wel vaker gaan spreken. Dan is 'we' niet altijd Sociale zaken. We houden wel contact, we laten ze niet los, maar het zijn juist ook de partners in onze stad die toch al met die mensen werken op allerlei gebieden, RIBW of DSS, die we in beeld houden en zodat we ze op een goede manier laten meedoen aan onze stad.

De heer GARRETSEN: Ik ben heel tevreden over wat u nu zegt, maar u veranderde van onderwerp. Ik wil het nog even hebben over beschutte werkplekken. Ik heb gisteren op Nieuwsuur gehoord dat in 2015 in heel Nederland slechts 123 beschutte werkplekken tot stand zijn gekomen. Om die reden heeft de Sociaal Economische Raad ervoor gepleit de sociale werkplaatsen te behouden. Ik wil graag weten wat uw plannen zijn voor de rest van 2016 en 2017 om ook in Haarlem beschutte werkplekken met behulp van loonkostensubsidies te regelen.

Wethouder LANGENACKER: We hebben daarover afspraken. Op dit moment zijn we bezig met het maken van afspraken met Paswerk. Ik ben het met u eens. Voor een deel hebben we al beschutte werkplekken. Ik stel vast dat het in Haarlem heel moeilijk is de indicatie Beschut werk vast te stellen. Dat heeft ermee te maken dat het vaak mensen betreft die op een loonwaarde zitten van tussen de 30% en 40%. Anders kom je weer voor een garantie in aanmerking, of een dagbesteding, dus we zijn op dit moment in gesprek met het UWV want we hebben gewoon per jaar een aantal plekken ingekocht en die willen we graag aan deze doelgroep besteden.

Voorzitter, ik ben bijna klaar. Ik heb nog twee punten. Een aantal bijdragen spreekt over onderbesteding armoedegeld en bijzondere bijstand. De eerste kwartaalcijfers die ik vorige week met u gedeeld heb, geven een volledige benutting aan. Daar ben ik trots op. In 2015 is zeer veel inzet gepleegd om de doelgroep te bereiken en dat werpt vruchten af. Ook zijn veel regelingen al versimpeld. Wij evalueren de bijzondere bijstand in het najaar en betrekken daarbij motie 2 en motie 13.

Ten slotte dan nu. Ik vroeg oud-Haarlemmers in Harlem om ons iets mee te geven voor onze toekomst. De belangrijkste boodschap die ik meegekregen heb, luidt: Waardeer wat je hebt. In Nederland en Haarlem is veel goed georganiseerd en daarmee kun je veel bereiken.

De heer BLOEM: Ik heb gearzeld om er een interruptie aan te weiden, maar ik doe het toch. Motie 1. In de commissie nodigde de wethouder mij letterlijk uit een motie in te dienen bij de Kadernota waarbij we in de Woonvisie duidelijk zeggen hoeveel sociale huurwoningen we gaan bouwen. Dat doe ik, dat heb ik in de motie opgenomen en het college zegt dat ook te gaan uitvoeren. Prima. Maar het college ontraadt de motie volgens mij omdat het moeite heeft te rapporteren welk effect dat zal hebben op de wachtlijst. Ik zou de wethouder toch echt willen uitnodigen in het kader van 'in geluk kun je niet wonen' toch die uitdaging aan te gaan. We willen zo veel bijbouwen met als doel dat de wachtlijst zo veel korter wordt. Gewoon realistisch, vanuit onderzoek en niet vanuit ambitie.

Wethouder LANGENACKER: Natuurlijk willen wij net als u dat die wachtlijst afneemt. Het enige probleem dat ik met de motie heb, is dat we wel kunnen sturen, al is het soms beperkt, op de bouw, dus op de toename van het aantal woningen, maar we kunnen niet sturen op de vraag naar woningen. Hebben meer mensen een vraag, dan neemt die wachtlijst toe. Daarop hebben we geen invloed. Dat is de reden dat het college die motie ontraadt.

De heer BLOEM: U heeft wel het lef om het als prestatie-indicator op te nemen in de begroting. In de Woonvisie stellen we een programma vast. Waarom laten we die niet op elkaar aansluiten door de doelstelling daarin op te nemen en hoe we daartoe komen? Wat u zegt, geldt net zo zeer voor de begroting als voor de Woonvisie. Ik begrijp uw hapering maar het is wel iets waarnaar we moeten streven en waarvoor we doelen moeten stellen. Daarom deze motie van de SP die we handhaven.

De wnd. VOORZITTER: Dat was een statement waarmee deze periode is afgesloten. Mevrouw Sikkema, gaat u gang. U bent de laatste.

De heer SMIT: Wat maakt het onderscheid tussen mijn collega en de SP, want ik had gewoon nog een vraag die openstaat en niet is beantwoord?

De wnd. VOORZITTER: Die mag u stellen.

De heer SMIT: Die vraag stelde ik aan de wethouder, de preferente wethouder. Het is eigenlijk een vraag aan het college, maar ik stel die aan. De vraag heeft te maken met toegang voor iedereen in Haarlem. Gaat het college het verdrag van de VN over de rechten van de mensen met een handicap ondubbelzinnig nakomen? Ik weet niet welke wethouder zich daar preferent aan voelt.

Wethouder BOTTER: We hebben het er even over gehad. Op zichzelf gaan we dat natuurlijk omarmen net zo goed als Agenda 2020 die de Raad van Europa jaren geleden heeft aangenomen. Toegankelijkheid is een groot goed voor ons allen. Daarmee gaan wij aan de slag.

De heer VAN DEN RAADT: Nog even een punt van orde. Ik had ook nog twee vragen openstaan.

De wnd. VOORZITTER: Bewaart u die alstublieft voor een tweede termijn, als het mag. U kunt niet klagen over gebrek aan aandacht. Dat bedoel ik niet vervelend. We gaan nu echt door. Het is 23.00 uur en mevrouw Sikkema moet nog. Stelt u die twee vragen alstublieft morgen.

De heer VAN DEN RAADT: Dan stel ik vast dat er dus wel verschillend wordt gehandeld bij de raadsleden. De ene collega mag het wel, ik niet.

De wnd. VOORZITTER: Soms wel. Wethouder, gaat u gang.

Wethouder SIKKEMA: In de eerste termijn heeft u een aantal opmerking gemaakt over beheer en onderhoud, SPA, de openbare ruimte en duurzaamheid, dus die loop ik een voor een langs. We hebben de laatste tijd veel gesproken over beheer en onderhoud en daarbij maken we onderscheid tussen dagelijks beheer en onderhoud en grote projecten. Wat betreft dagelijks beheer werken wij nu anderhalf jaar in regie. Marktpartijen zorgen ervoor dat het beheer en onderhoud voldoet aan de kwaliteitsniveaus die we met hen

hebben afgesproken. Zoals u in de Kadernota kunt lezen, hebben wij dankzij die marktpartijen nu goed in beeld dat sommige domeinen nog niet aan het afgesproken niveau voldoen en dat hiervoor een inhaalslag nodig is. Daarnaast is nu eindelijk inzichtelijk welk onderhoud nodig is in ons gebied dat in bezit is van Vastgoed en SRO en nu we weten wat dat is, weten we ook wat we nodig hebben om dat op niveau te brengen en ook om het op niveau te houden. Het is goed dat we die administratie nu eindelijk op orde hebben en ons areaal beter in kaart hebben. Dat was ook hoognodig. Dan de grote projecten. Begin dit jaar hebben we in de commissie Beheer gesproken over de extra inzet in 2016 op projecten. Het college heeft daarover een informatienota geschreven en daarin is uitgelegd dat wij de extra capaciteit inzetten om meer projecten te kunnen starten in 2016 en daarmee kunnen we ook die 2,2 miljoen euro die we uit het vorig jaar over hadden, dit jaar uitgeven. Omdat veel werk dit jaar wordt gestart, is in die nota ook aangegeven dat een aantal uitvoeringen daarvan pas in 2017 en 2018 plaatsvinden waardoor de investeringsgelden ook pas in die jaren worden uitgegeven. Momenteel liggen we ten opzichte van de werkzaamheden die we in januari hebben besproken, goed op koers. Uiteraard speelt nog steeds dat projecten nooit 100% strak te plannen zijn. We zien wel wat afwijkingen, maar ik zal ervoor zorgen dat u in het najaar een overzicht ontvangt met de stand van zaken. Hiermee samenhangend heeft de SP een motie ingediend over de rapportage van de onderhoudsvoorraad. Daarover hebben we het ook in de commissie gehad. Wij voldoen daaraan dus we kunnen daarop positief reageren. Daarnaast heb ik vorige week in de commissie aangegeven dat ter voorbereiding op de Kadernota en de begroting u expliciet in de brief deze informatie apart krijgt toegezonden.

Wat betreft de openbare ruimte gaat het vooral over mobiliteit en groen, over de SOR, de Structuurvisie Openbare Ruimte. Met die SOR kijken we naar de toekomst van onze stad en ook naar de manier waarop we onze schaarse ruimte het best kunnen inrichten met alle ontwikkelingen die op ons afkomen waaronder meer woningen, meer inwoners en dus meer drukte. Laatst hebben wij hierover in de commissie uitgebreid gesproken en dan met name over de basis met betrekking tot duurzame mobiliteit. Toen is ook ingegaan op de vragen die D66 in eerste termijn stelde. Hoe kun je nou die toenemende aantallen voetgangers en fietsers in de stad faciliteren en hoe kun je de bereikbaarheid realiseren in relatie tot de Kennemertunnel en de Prins Bernardtunnel? Wij hebben in de commissie met elkaar afgesproken dat in een volgende fase van de SOR die het derde kwartaal uw kant opkomt, wij hier verder op ingaan. De SOR gaat natuurlijk niet alleen over mobiliteit. Die gaat ook over openbaar groen. Daarover is ook een aantal vragen gesteld. D66 vroeg wat de gemeente nu eigenlijk zelf deed op het gebied van onttelgen en vergroenen. Daarmee doen we van alles. U weet dat wij duurzaamheidsgelden hebben waarmee wij bewoners stimuleren om hun wijk te vergroten. Dat doen wij in samenspraak met die bewoners en dat gaat vaak over de openbare ruimte. Daarvan wordt volop gebruikgemaakt. Daarnaast is uit de gelden Duurzame stedelijke vernieuwing dit jaar ook geld beschikbaar gesteld voor Steenbreek in de openbare ruimte. Wij inventariseren geschikte plekken hiervoor. Dat doen we natuurlijk in samenwerking en participatie met de bewoners, Platform Haarlem Groener en de wijkraden. Het CDA stelde de vraag of wij nu bootcampclubs gaan vragen mee te betalen aan de schade in het groen bij sportactiviteiten. Ik vind het van een andere orde dan grootschalige evenementen die in parken plaatsvinden zoals Bevrijdingsgroepen en het Haarlemmer Houtfestival. Hierop wordt momenteel niet gehandhaafd en wij zien op dit moment ook niet dat het leidt tot onherstelbare schade. Wel is bekend welke groepen gebruikmaken van de verschillende plekken, dus als er te grote overlast is, dan hebben we daarover dan een gesprek. De waarde van groen en water hebben verschillende partijen benadrukt en die is ook van niet te onderschatten waarde zeker gezien de dingen die wij zien op het gebied van het klimaat. Op dit moment zijn wij aan het analyseren hoe klimaatbestendig onze stad nu eigenlijk is. En daarbij gaat het met name om de relatie

met hitte en overlast van water. Op basis van die analyse volgt later dit jaar een plan met betrekking tot klimaatadaptatie. Los daarvan hebben we onlangs een citydeal gesloten op het gebied van water en groen. Van daar uit willen we een pilot starten om een versteende wijk zoals Oost te vergroenen. Trots heeft daarover vragen gesteld. Dit staat los van de Amsterdamse Vaart. Daar zijn we natuurlijk in gesprek met bewoners. Het ontwerp dat samen met de bewoners is gemaakt, gaat de inspraak in. Dat is van een andere orde dan datgene wat wij willen gaan doen in die pilot.

Van de waarde van groen naar de waarde van grondstof. In het Strategisch Plan Afval hebben we heel duidelijk gemaakt dat we afval niet meer als afval moeten zien maar als grondstof. We weten allemaal dat natuurlijke grondstoffen aan het afnemen zijn waardoor die waarde in de toekomst alleen maar groter en hoger zal worden. U heeft als raad eerder een motie aangenomen waarin u aangaf dat de gemeente wel wat ambitieuzer kon zijn op het gebied van afvalscheiding. Dat is ook terecht want we doen het niet goed in Haarlem. Uw verzoek is uitgewerkt in die SPA. De inhoud daarvan is uitgebreid besproken in de commissie en naar aanleiding van die discussie heb ik geconcludeerd dat u voor de hoogste ambitie gaat waarbij een aantal partijen nog wel wat vraagtekens had bij het invoeren van diftar. Ik heb toen toegezegd dat wij – en dat is ook een vraag van D66 – goed gedrag willen belonen. Dus mensen die afval scheiden, worden beloond. Diftar wordt op de een of andere manier altijd verward alsof dat zou zijn dat het vuilste jongetje van de klas wordt gestraft. Dat is zeker niet de insteek. In de behandeling heb ik ook gezegd dat we u per fase nader informeren over hoe we daaraan vorm gaan geven. Dat geldt ook voor dit onderwerp.

Mevrouw VAN ZETTEN: U zegt dat het uitgebreid is besproken in de commissie, maar dit is een vrij complex onderwerp. Het valt mij op dat we eindeloos praten over elke startbrief als er een straat wordt heringericht, maar over dit vrij complexe verhaal waarvan wij nu een besluitpunt maken in de Kadernota, namelijk het streven van 37% afvalstoffenscheiding naar 68%, dat kan natuurlijk niet zonder grote gevolgen te hebben voor de mensen in de stad. U zegt nu dat u het uitgebreid heeft besproken, nou, dat gevoel heb ik dus helemaal niet. Ik heb bij wijze van spreken meer gesproken over de Churchillaan dan over dit toch heikele onderwerp. Ik had eigenlijk verwacht dat het college hierop nog eens zou terugkomen voordat het een besluitpunt werd in deze Kadernota. Daar heb ik grote problemen mee.

Wethouder SIKKEMA: Daarover hebben we het toen ook met elkaar gehad. De meerderheid vond dat het goed was het op deze manier te doen, ook omdat het plan van invloed is op de afvalstoffenheffing. En dat is een belangrijk onderdeel van de Kadernota.

Mevrouw VAN ZETTEN: Daarover verschillen wij uiteraard van mening. Als u zegt dat het uitgebreid is besproken en de uiteindelijke conclusie wordt er even huppakee doorheen gejast, nou ja, dan vindt u dat maar prima. Als u praat over met de stad en alles samen doen, dan vind ik dit wel heel erg mager.

De wnd. VOORZITTER: Uw statement is duidelijk.

De heer VAN LEEUWEN: Ik hoorde de wethouder heel goed; ik heb de wethouder ook heel goed gehoord in de commissie; ik heb de wethouder heel goed gelezen in haar brief van 26 mei of in ieder geval uw brief na de commissiebespreking. En als ik dan toch het beslispunt zie, dan zou ik dat nu eerst even voorlezen. ‘... waarbij de fasen na 2017 jaarlijks worden afgewogen tegen de financiële consequenties. Ik hoor u nu volgens mij zeggen: waarbij de fasen na 2017 jaarlijks inhoudelijk worden afgewogen op de maatregelen en de financiële consequenties. Ik hoor u nu dus iets anders zeggen dan

datgene wat ik teruglees in beslispunt 8a. Hoor ik u nu niet goed of moeten wij een amendement indienen om deze zin te repareren?

Wethouder SIKKEMA: Nee, kijk, het is zoals het in de Kadernota staat. Wij zijn in het SPA uitgegaan van een model. Dat blijft een model en daarom hebben we gezegd dat we per fase willen laten zien wat nu de consequentie is geweest zowel qua afvalscheiding als qua financiën. Dat vormt de basis voor de verdere ontwikkeling, waarbij nu op dit moment vanuit het model echt wordt geredeneerd dat dit de fasen zijn die we met elkaar moeten doorlopen.

De heer VAN LEEUWEN: Dan zal ik vast aankondigen dat wij nog even heel hard moeten nadenken of we deze zin anders willen.

De heer SMIT: Wel aanvullend op mevrouw Van Zetten. Ik heb in mijn algemene beschouwing aangegeven dat ik vind dat de raad toch het podium is waar de Haarlemmers de discussie horen over een zwaar thema zoals het Strategisch Plan Afvalbeheer. Vindt de wethouder dit thema niet zo belangrijk dat dit in alle openheid inderdaad separaat van de Kadernota behandeld dient te worden?

Wethouder SIKKEMA: Wij hebben dit echt heel uitgebreid in de commissie besproken. Het gaat om de uitvoering van een motie die vorig jaar is ingediend. Op dat moment hebben we ook met elkaar besloten dat dit in de Kadernota zou worden besproken. U had op dat moment ook kunnen aangeven dat u het apart wilde bespreken maar dat heeft u toen niet gedaan of in ieder geval de meerderheid niet.

De heer BOER: Op mijn verjaardag – wat trouwens de meest saaie verjaardag is ooit, sorry jongens – moet ik de wethouder toch wel even terechtwijzen. Uitgebreid besproken, dat kunt u werkelijk niet menen. Het onderwerp is juist niet uitgebreid besproken. We hebben het licht aangetikt. En ja, natuurlijk moeten wij streven naar het hoogst mogelijke scheidingspercentage. Ik denk dat iedereen het daarover eens is. Diverse partijen waaronder D66, waaronder PvdA, waaronder de VVD en nog andere partijen hebben heel duidelijk een aantal richtingen meegegeven en onder andere gezegd dítar niet te willen. Ik hoop dat D66 inderdaad met dat amendement komt, want we moeten dit inhoudelijk zeker nog een keer bespreken, maar we moeten het niet hier bij deze Kadernota zo vaststellen. Dat kunt u werkelijk niet menen, dat dit uitgespreid besproken is.

De wnd. VOORZITTER: Dank voor uw statement. Wethouder, gaat u verder.

Wethouder SIKKEMA: Ja. Wat betreft duurzaamheid.

De heer BERKHOUT: Toch nog even een vraag voordat we naar het volgende onderwerp gaan. Wij hebben in ons betoog een vraag gesteld en die had betrekking op het vrijvallen van budget bij de afvalstoffenheffing waardoor die tijdelijk omlaaggaat. Wij hebben daarin de vraag gesteld of je daarin kunt investeren, of je dat kunt toevoegen aan die maatregelen om uiteindelijk afvalscheiding op termijn naar een hoger ambitieniveau te tillen.

Wethouder SIKKEMA: Ja, dat gaan we juist doen. We hebben dat expres, bewust, apart in de Kadernota opgenomen, zodat je aan de ene kant ziet wat die vrijval van reserve doet als voorziening terwijl je aan de andere kant vanuit SPA ziet dat we moeten investeren met als doel meer afval te gaan scheiden. Dat kost geld. U ziet nu juist heel transparant wat het een doet en wat het ander doet en daaronder het totaal verschil.

De heer VAN DEN RAADT: U zegt dus dat bij het handhaven bij grote evenementen er geen blijvende schade plaatsvindt aan bomen?

Wethouder SIKKEMA: Nee hoor, dat zei ik juist niet. Ik zei juist dat we dat niet zien bij mensen die sporten. We zien wel dat men bij evenementen heel erg zijn best doet om die parken te ontzien. In de Kadernota stellen wij voor dat we tijdens de opbouw- en tijdens de afbouwfase mensen laten meekijken, want als die zien dat iets toch wat te ruw gaat, dan zit je achteraf met de schade. Met dat toezicht tijdens evenementen kun je daarop direct anticiperen. En dat is het bedrag dat we daarvoor nodig hebben en dat nu in de Kadernota wordt gevraagd.

De heer VAN DEN RAADT: Dus het is niet zo dat er te weinig handhaving is en dat het juist naleven van een verbruikersvergunning voorkomt dat er onherstelbare schade aan bomen wordt toegebracht?

Wethouder SIKKEMA: Wij hebben afspraken met organisatoren van evenementen. Als er achteraf schade blijkt te zijn, dan hebben we daarover ook afspraken met elkaar. Op dit moment wordt er tijdens de opbouw en de afbouw niet gehandhaafd en met dat beetje extra geld gaan we dat wel doen waardoor we voorkomen dat we achteraf schade moeten herstellen omdat we hopen dat dat überhaupt niet nodig is.

De wnd. VOORZITTER: Wilt u uw betoeg nu afmaken?

Wethouder SIKKEMA: Dan ga ik naar duurzaamheid. Als je Nederlanders vraagt hoeveel duurzame energie wij hier in Nederland gebruiken, dan denkt men aan ongeveer 35% terwijl in werkelijkheid slechts 5% van ons energieverbruik duurzaam is opgewekt. We moeten dus nog enorme stappen maken en in Haarlem zijn we met de vele partners in de stad hard aan het werk om te verduurzamen. We worden in het land gezien als een van de koplopers. Maar liggen wij op koers, was de vraag die de Actiepartij stelde. Dat werken wij op dit moment uit. We werken aan een routekaart richting klimaatneutraal Haarlem en daarover wordt u in het najaar geïnformeerd. Landelijk wordt het geluid dat we van het gas af moeten, steeds sterker en ook minister Kamp erkent dit. Vanuit de G32 lobbyen wij hierover en ik heb hierover ook een gesprek gehad met onze gedeputeerde, u allen bekend, de heer Van der Hoek. Daarbij heb ik aangegeven dat Haarlem heel graag meedoet aan een pilot om een bestaande wijk van het gas af te krijgen, te ontkoppelen. GroenLinks vroeg mij ons als pilot aan te melden, maar dat is dus al gedaan. We zijn nu ook aan het uitwerken, en dat heeft ook met die routekaart te maken, hoe we bij de nieuwbouw kunnen voorkomen dat er überhaupt nog gasleidingen worden aangelegd. In de toekomst zal dat immers niet meer aan de orde zijn. Een andere vraag van GroenLinks is hoe we nul-op-de-meterwoningen kunnen realiseren. Helaas kan dat op dit moment alleen op vrijwillige basis. Er liggen uitspraken van de Raad van State die verhinderen om dat dwingend voor te schrijven omdat andere wetgeving op hoger niveau, in dit geval een Bouwbesluit, minder vergaande eisen stelt. Amsterdam heeft geprobeerd daarvoor toch experimenteerruimte te krijgen en dat is niet gelukt. Maar goed, op vrijwillige basis proberen we wel zo ver mogelijk te komen.

De heer BERKHOUT: Goed om te horen dat met dergelijke pilots wordt begonnen. Neemt het college dit ook mee in de gesprekken met de corporaties over de te bouwen woningen de komende jaren?

Wethouder SIKKEMA: Binnenkort hebben wij weer een bestuurlijk overleg en dan zal dit zeker aan de orde komen. Het is natuurlijk ook iets dat zij weten. We zijn natuurlijk heel erg in gesprek over geothermie, dus in die zin staat duurzaamheid daar wel op de

agenda. De ChristenUnie vroeg naar het versnellen van de duurzaamheidslening zonder het energieprestatieadvies. Daar zijn wij toch niet zo voor. We zien het een beetje als quick en dirty omdat juist met een dergelijk advies mensen worden verleid zo efficiënt mogelijk een huis te verduurzamen. Mensen denken soms dat het handig is om zonnepanelen te plaatsen terwijl andere maatregelen voor dat huis veel beter zijn. Die kennis en ervaring helpt hen en daarbij is de kans ook groter dat ze de beste keuze maken. Tot slot, andere collega's van mij hebben het al gezegd: we zijn druk bezig met gesprekken in de stad over Haarlem 2040. Ik realiseer me ook dat in die gesprekken dat vanuit mijn portefeuille al behoorlijk met die focus wordt gewerkt. We hebben de klimaatneutrale stad 2030 voor ogen; klimaatadaptatie is ook een punt waarmee we in onze toekomstvisie heel erg rekening moeten houden; hoe we de openbare ruimte met elkaar gaan inrichten; werken aan de SOR waarin ook het toekomstbeeld 2040 voor ogen staat en hetzelfde geldt voor de mobiliteit.

De heer VISSER (ChristenUnie): Natuurlijk moeten mensen een deskundig advies krijgen, maar als je gewoon een goed bedrijf inhuurt, dan komt men bij je op bezoek, wordt er een offerte gemaakt en u zegt nu eigenlijk dat dat werk allemaal opnieuw moet worden gedaan, dat er nog een EPA-adviseur moet langskomen en dat kost de mensen 200 euro. En dat is volstrekt overbodig. Laat ik u een voorstel doen. Waarom zegt u niet dat u een aantal Haarlemse bedrijven selecteert die u vertrouwt en als mensen dan komen met een offerte van dat bedrijf, dan vraagt u niet een advies van 200 euro? Het is gewoon zonde van het geld.

Wethouder SIKKEMA: Wij hebben met verschillende bedrijven in Haarlem hele goede, warme banden omdat zij veel expertise hebben op het gebied van duurzaamheid.

De heer VISSER (ChristenUnie): Dus kunt u de subsidievoorwaarden vereenvoudigen en het voor de Haarlemse burger gemakkelijker maken.

Wethouder SIKKEMA: Dat zijn uw woorden.

De heer VAN DRIEL: Ik heb mijn interruptie even opgespaard tot na het betoog van de wethouder. Het gaat over motie 5 van de SP, transparant over onderhoudsachterstand. U ging daar even op in. In het advies van het college staat dat aan de strekking van deze motie reeds uitvoering wordt gegeven en dat het college positief tegenover de motie staat. Maar stel dat de raad instemt met deze motie, begrijp ik dan goed dat u de motie ook gaat uitvoeren? Of begrijp ik dat nu verkeerd?

Wethouder SIKKEMA: Waarom ik positief tegenover deze motie sta, is omdat we het eigenlijk al doen.

De heer VAN DRIEL: In de jaarrekening zien we dit inderdaad opgenomen, maar in de bestuursrapportage begroting Kadernota weet ik het niet heel zeker.

Wethouder SIKKEMA: In de begroting Kadernota inderdaad wel, maar ik heb in de commissie toegezegd dat dit aspect apart in een wethoudersbrief ter voorbereiding op de Kadernota en de begroting expliciet zou worden vermeld. En dat is mijn interpretatie van de motie, laat ik het zo zeggen.

De heer VAN DRIEL: Uw interpretatie is best wel ingewikkeld, want het staat hier namelijk wel anders.

Wethouder SIKKEMA: In de p&c-documenten informeren wij u hierover of we op koers liggen of niet en over wat de afwijkingen zijn. In die zin staat de informatie er in.

De heer VAN DRIEL: Dus het blijft een beetje de strekking. Goed. Duidelijk.

De heer BLOEM: Ik was heel blij dat het college positief stond tegenover de motie. Ik heb deze vraag namelijk letterlijk gesteld als technische vraag bij de Kadernota. Ik heb daarop geen antwoord gekregen tot mijn groot ongenoegen. Dit gaat om essentiële informatie als het gaat om een andere vorm van onze schuld tegenover de stad, namelijk onderhoud. Ik vind dat we, net zoals de provincie dat overigens vindt, een expliciete vorm moeten vinden in een p&c-document. Daarom wil ik deze motie ook indienen, juist omdat niet alleen de strekking wordt uitgevoerd, maar omdat de motie moet worden uitgevoerd zoals het hier staat. Ik reken op brede steun van iedereen die ook de andere schuld van de stad inzichtelijk wil hebben.

Mevrouw HUYSSSE: Ik heb een vraag die mogelijk niet alleen door deze wethouder beantwoord zou kunnen worden, maar het gaat om ons pleidooi om de wijkbegroting te koppelen aan de demografische kenmerken van een wijk en daarmee rekening te houden bij beheer en onderhoud. In hoeverre is daarover nagedacht in het college?

Wethouder SIKKEMA: Wij zijn met die gebiedsbegrotingen heel erg bezig om niet alleen fysieke informatie daarin op te nemen maar ook demografische informatie vanuit het Sociale domein. U kunt daarbij denken aan percentages werklozen etc. Ik denk niet dat wij zelf al die verbanden leggen, maar die combinaties zijn wel per wijk bekend.

Mevrouw HUYSSSE: Dat zou nu het mooie zijn van zo'n wijkbegroting dat je dat op maatwerkniveau zou kunnen uitvoeren.

Wethouder SIKKEMA: Wat bedoelt u daarmee dan? Het wordt een digitale tool. Als je klikt op een bepaald gebied, dat kunt u allerlei informatie aanklikken.

Mevrouw HUYSSSE: Ja, dat is altijd hartstikke leuk, maar het gaat erom dat je met een tool gaat werken en dat je constateert dat er in de ene wijk wat meer oudere mensen wonen en dat je daar rekening moet houden met stoepen en bereikbaarheid van voorzieningen en winkels.

Wethouder SIKKEMA: Wat u zegt, is dat de informatie intern wordt gebruikt voor beleid. En natuurlijk wordt dat op dat niveau gedaan, maar of dat precies is op de manier die u nu zegt, dat kan ik niet garanderen. Op de raadsmarkt toen is juist gezegd dat dit soort informatie juist voor intern beleid gekoppeld wordt.

De wnd. VOORZITTER: Mag ik deze discussie afkappen, want ik zie de starende ogen van alle collega's? Het loopt tegen 23.30 uur. Deze discussie komt ongetwijfeld nog een beetje terug. Wethouder, was u klaar?

Wethouder SIKKEMA: Nee, ik was nog niet klaar.

De wnd. VOORZITTER: Ik was veel te optimistisch.

Wethouder SIKKEMA: Ja, ik heb nog achttien kantjes. Nee hoor, ik ben bijna aan het eind. U had het ook over 2040 op mijn domein. We zien dat er veel veranderingen op ons afkomen. Mevrouw Langenacker heeft dat al mooi verwoord. En we zien ook veel nieuwe ontwikkelingen en innovaties. Wat ik zelf mooi vind aan deze discussie met

elkaar is dat mensen op verschillende portefeuilles, ik vanuit mijn fysieke hoek, ook het verschil kunnen maken in de sociale samenhang van de stad door de stad zo in te richten dat de openbare ruimte de plek wordt om samen te komen. Daardoor kunnen we de sociale cohesie en de leefbaarheid verbeteren. Letterlijk en figuurlijk kunnen we bruggen slaan tussen de verschillende wijken met verschillende mensen en door die bruggen te slaan, werken we samen aan een mooie, ongedeelde stad die klaar is voor de toekomst.

Mevrouw VAN ZETTEN: Dan heb ik daar toch nog een opmerking over, zeker nu ik deze prachtige, warme woorden spreek. Ik heb geconstateerd dat wij in 2011 een budget hadden vrijgemaakt voor bomen. Er bleek een paar jaar geleden nog 80.000 euro van over te zijn. Ik heb behoorlijk mijn best gedaan om voor elkaar te krijgen dat we daarmee iets gingen doen. Wat blijkt tot mijn ontzetting? We gaan daarvoor vier bomen planten, vijf haagbeuken en wat struiken. Voor 80.000 euro. Dan moet hier toch wel iets mis zijn. Ik wil hierover best nog een keer met een paar ambtenaren praten. Het is echt een gotspe dat ze voor 21 maart nog steeds niet zijn gepland en dat dit nu maar in het budget meeloopt. Als u het heeft over Haarlem groener en participatie en al die leuterpraat, dan zie ik een andere praktijk. Ik kan er echt behoorlijk pissig over worden, maar ik hou mijn mond nu wel. Ik ben toe aan een borrel.

Wethouder SIKKEMA: Ik ben ook heel erg toe aan een borrel. Ik denk dat het een Berenburger moet worden in plaats van een biertje. Ik had precies dezelfde reactie. We hebben met elkaar afgesproken dat ze in de binnenstad zouden worden geplaatst. We zouden de binnenstad vergroenen maar daar liggen ontzettend veel kabels en leidingen. Om die bomen te kunnen plaatsen, zijn we dus in dit geval veel geld kwijt om de kabels en leidingen anders neer te leggen. Dat is de oorzaak.

Mevrouw VAN ZETTEN: U kunt de Haarlemmers niet verkopen dat je voor 80.000 euro vier bomen en wat struiken in de binnenstad krijgt.

2. SCHORSING

De wnd. VOORZITTER: Dames en heren, mevrouw Van Zetten kennend wil ze echt het laatste woord hebben. Van mij mag het ook deze keer. Ik wens de heer Boer het laatste half uur nog een goed half uur toe. Geniet daarvan. Ik schors de vergadering tot morgen 17.00 uur. De vergadering is geschorst. [23.30 uur]

Aldus vastgesteld in de vergadering van (in te vullen door de griffie)

Griffier

Voorzitter